

Space for Available
for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਉਜਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਪੁਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 264, ਮਿਤੀ: 02 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 08 ਅਗਸਤ, 2024 ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਈ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਲਹਿਰ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨਾਲ ਕਬਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਿਘਾਰ 12 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ

ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੰਡ ਬਰਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਬਿਤ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ 2007 ਦੇ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰਲੇ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਬਦਲਵੀਂ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਉਭਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਹਿਬ ਸੀਟ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਯਾਨਿ ਐਨਐਸਏ ਤਹਿਤ ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਗੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 103 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ @ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ@ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਵੀਂ ਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਬਾਗੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 2007 ਤੋਂ

2017 ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸਰਬਉੱਚ ਸਿੱਖ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਸੁਮੇਧ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ @ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧੜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ 'ਇੱਕ ਲੀਡਰ, ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿੱਗਜ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਧੜੇਬੰਦੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਧੜਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੀ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ 1996 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ, ਨਿੱਜਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਗੁੱਟ ਹੁਣ ਟੁੱਟਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਘ ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਥ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਚਲੇਗੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ

ਦੇ ਲੋਕ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਗ਼ਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਜੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਵੋਟ ਪਾਈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਚੋਣ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ @ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਵੀਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਦਲ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਸਨ, ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ। ਹੁਣ, ਇਹ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਿਛਲੇ ਧੜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੋ. ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਧੜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਅਤੇ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਭ ਚੋਣਾਵੀਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ @ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਰਗਾੜੀ 'ਚ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ 'ਤੇ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਸਮਰਥਕ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਇਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਕਲੇਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਵਾਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕਲੇਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪ੍ਰਦੀਪ ਦੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਿਲਕੁਲ ਝੂਠੇ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਾਰ ਆਪੀਨ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਪੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗਾ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਰਿੱਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿਖੇ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਰਥਲੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸ. ਯੋਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਗੁਰਮਿਤ ਸਮਾਗਮ

ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਰਥਲੀ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਿਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਰਿੱਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿਖੇ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਰਥਲੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸ. ਯੋਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਮਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਗੁਰਮਿਤ

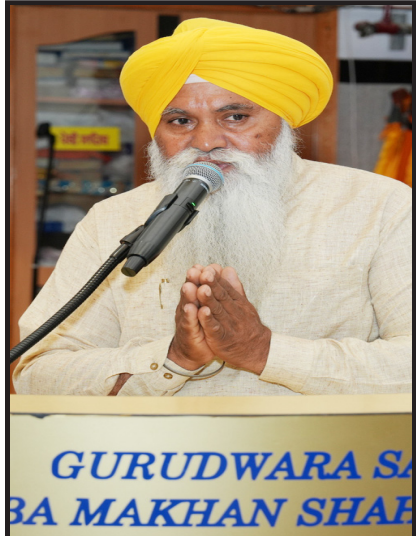
ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜਥੇ, ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਤੇ ਰਾਗੀ ਜੱਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੱਸ ਦੱਈਏ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਵੀਤਾਵਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ

ਮੁੱਖ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ. ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਰਿਪੀ), ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਰਥਲੀ, ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੁੱਖ

ਟੀਚਰ ਸ. ਭਰਭੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਗੁਰਮਿਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਰਥਲੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀ.ਜੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ : ਬੀਜੇ ਸਟੂਡੀਓ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ : ਬੀਜੇ ਸਟੂਡੀਓ

ਚੀਨ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਖੁਦ ਨਿਬੇੜਾਂਗੇ: ਜੈਸ਼ੋਕਰ

ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਇਨਕਾਰ

ਟੋਕੀਓ- ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੇ ਕੋਈ ਰਾਹ ਲੱਭਣਗੇ। ਇਥੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਕੁਆਡ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਆਏ ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚੀਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਵਾਂਗ ਯੀ ਨਾਲ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ ਹਿੱਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਮਸਲੇ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਮਈ 2020 ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਰੇਫ਼ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਲੱਦਾਖ਼ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਮਸਲੇ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਆਡ ਫੁਰਸਤ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਂਟਨੀ ਬਲਿੰਕਨ, ਜਪਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਯੋਕੋ ਕਾਮੀਕਾਵਾ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪੈਂਨੀ ਵੋਂਗ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜੈਸ਼ੋਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਜਲ ਸੈਨਾਵਾਂ 'ਚ ਮਾਨਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਰੀਸ਼ਸ 'ਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੁਲਾੜ ਆਧਾਰਿਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚਿਤਾਵਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਟਾਪੂਆਂ 'ਤੇ ਆਫ਼-ਗਰਿੱਫ਼ ਸੋਲਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰੋਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਮਹੂਰੀ,

ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖਿੱਤੇ ਲਈ ਹੱਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ' ਕੁਆਡ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਖਿੱਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ

ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ 26/11 ਦੇ ਮੁੱਥਈ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਯਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ, ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ, ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਚੀਨ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ 'ਚ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਇਕਤਰਫ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਆਡ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਆਡ ਨੇ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਡੋਮੇਨ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ (ਆਈਪੀਐਮਡੀਏ) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਕੁਆਡ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ 'ਚ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਖਿੱਤੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਫਿਊਜ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। -

ਹਮਾਸ ਆਗੂ ਇਸਮਾਈਲ ਹਨੀਯੇਹ ਦੀ ਤਹਿਰਾਨ 'ਚ ਹੱਤਿਆ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤ: ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਬੇਰੂਤ- ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹਮਾਸ ਦਾ ਜਲਾਵਤਨ ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਆਗੂ ਇਸਮਾਈਲ ਹਨੀਯੇਹ (62) ਇਰਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ ਹੋਏ ਇਕ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਹਨੀਯੇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਯਹੂਦੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਮੌਕੇ ਹਨੀਯੇਹ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚਲੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਾਸ ਆਗੂ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਦਾਰੀ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਧਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਨੀਯੇਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਲ 2019 ਤੋਂ ਕਤਰ ਵਿਚ ਜਲਾਵਤਨੀ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਹਮਾਸ ਆਗੂ ਨੇ ਤੁਰਕੀ ਤੇ ਇਰਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਜੰਗਬੰਦੀ ਤੇ ਅਗਵਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਦੋਹਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਨੀਯੇਹ ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰੈਲ ਵਿਚ ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ

ਹਮਾਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੀ। ਉਹ ਹਮਾਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਅਹਿਮਦ ਯਾਸੀਨ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਸਾਥੀ ਵੀ ਰਿਹਾ ਤੇ 2017 ਵਿਚ ਖਾਲਿਦ ਮਜ਼ਾਲ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਮਾਸ ਵੱਲੋਂ 2006 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਮਗਰੋਂ ਹਨੀਯੇਹ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਹਮਾਸ ਆਗੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ: ਖਮੇਨੀ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਆਗੂ ਆਇਤੁੱਲ੍ਹਾ ਖਮੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਾਸ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਇਸਮਾਈਲ ਹਨੀਯੇਹ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਮੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ 'ਖੁਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ' ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਨੀਯੇਹ "ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚਹੇਤਾ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀ" ਤੇ "ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।" ਉਧਰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਸੂਦ ਪੇਜ਼ੇਸ਼ਕੀਅਨ ਨੇ ਹਮਾਸ ਆਗੂ ਦੇ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਲਾਕਾਈ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤ: ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੈਟਰੀਸ਼ੀਆ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੋਲ 2.7 ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਨਾਮ ਦੇ 56 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ

ਉਰਜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਨਵੇਂ, ਸਵੱਛ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ 'ਗਲੋਬਲ ਸਾਊਥ' ਲਈ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਗਲੋਬਲ ਸਾਊਥ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਭਿਆਨਕ ਗਰਮੀ, ਹੜ੍ਹ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਨਸੂਨ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਜਲਵਾਯੂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਕਮਾਂਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਬੇਰੂਤ- ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੇਰੂਤ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਇੱਕ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਾਂਡਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਗੋਲਾਨ ਹਾਈਟਸ ਵਿੱਚ ਰਾਕੇਟ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 12 ਜਣੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬੇਰੂਤ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

REWARD UP TO \$5 MILLION FOR INFORMATION ON FUAD SHUKR

Fuad Shukr is a longtime member of Lebanese Hizballah (LH) who serves as a military advisor to LH General Secretary Hassan Nasrallah. Shukr played a key role in the 1983 bombing of the U.S. Marine Corps barracks in Beirut, Lebanon, which killed 241 U.S. service personnel.

If you have information about Fuad Shukr, text it to Rewards for Justice at the number below via Signal, Telegram, or WhatsApp. You could be eligible for a reward.

U.S. Department of State
Diplomatic Security Service
Rewards for Justice

+1-202-702-7843 @RFJ_USA

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਫੁਆਦ ਸ਼ੁਕਰ ਸੀ, ਜੋ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦਾ ਚੋਟੀ ਦਾ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਬਨਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ 1983 ਦੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਕਰ 'ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਉਧਰ, ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਜ਼ਰੂਰ ਜਿੱਤਾਂਗੀ: ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ 'ਕਮਜ਼ੋਰ' ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੋਕ ਕੇਂਦਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਿੱਤਾਂਗੀ। ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਮੈਸਾਚਿਉਸੈਟਸ ਦੇ ਪਿਟਫੀਲਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਫੰਡ ਜੁਟਾਉਣ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਪਰਾਧ, ਤਬਾਹੀ ਤੇ ਮੌਤ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ ਹੈਰਿਸ: ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੇਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ, ਅਰਾਜਕਤਾ, ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 100 ਦਿਨ ਬਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਚੋਣ ਲਈ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਹੈਰਿਸ ਨੂੰ ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਵਿੱਚ ਬਾਇਡਨ ਤੋਂ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਟਰੰਪ (78) ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਤਿ-ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ, ਅਰਾਜਕਤਾ, ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂਗਾ।"

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਗੋਲਨ ਹਾਈਟਸ ਦੇ ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਰਾਕੇਟ ਹਮਲੇ 'ਚ 12 ਹਲਾਕ

ਤਲ ਅਵੀਵ(ਇਜ਼ਰਾਈਲ)- ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਗੋਲਨ ਹਾਈਟਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਸਣੇ 12 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂਕਿ 20 ਹੋਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਲਿਬਨਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਸਮੂਹ

ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਮੋਟੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਰੀਅਰ ਐਡਮਿਰਲ ਡੈਨੀਅਲ ਹਗਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਹਮਲਾ ਹੈ।

ਮੋਚੀ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਗੰਢੀ ਜੁੱਤੀ ਬਦਲੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾਈ

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ: ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦੇ ਮੋਚੀ ਰਾਮ ਚੇਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਗੰਢੀ ਹੋਈ ਜੁੱਤੀ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤਣ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ ਨਗਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਮੋਚੀ ਰਾਮ ਚੇਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਰੁਕੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸਿਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਗੰਢੀ ਗਈ ਜੁੱਤੀ ਸਬੰਧੀ ਰਾਮ ਚੇਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜੁੱਤੀ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜੁੱਤੀ ਬਦਲੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਬਦਲੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਜੁੱਤੀ ਨਹੀਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ 'ਲੱਕੀ' ਹੈ।"

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ; ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਹਲਾਕ

ਦੀਰ-ਅਲ-ਬਲਾਹ - ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰੀ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ 'ਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗੋਲੀਬੰਦੀ ਵਾਸਤੇ ਗੱਲਬਾਤ

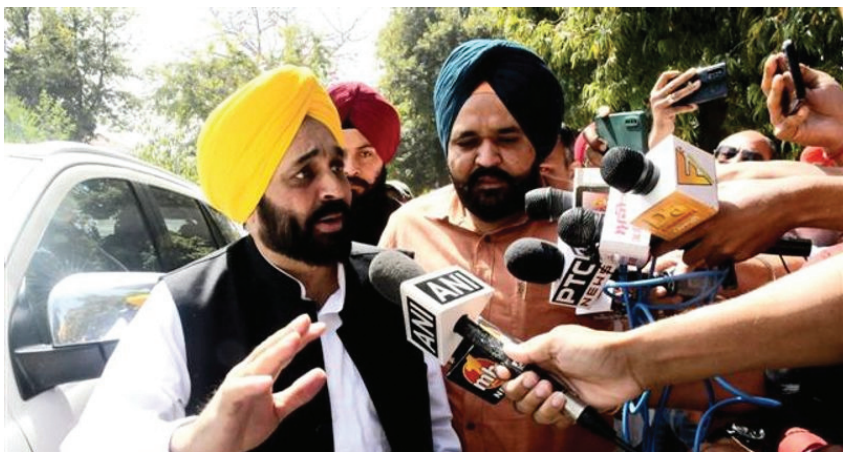
ਮਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੇ ਕਮਾਂਡ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲੇ 'ਚ 11 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੀਰ-ਅਲ-ਬਲਾਹ ਦੇ ਅਲ ਅਕਸਾ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅੱਜ ਖ਼ਾਨ ਯੂਨਿਸ 'ਚ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਅਮਰੀਕਾ, ਮਿਸਰ, ਕਤਰ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਟਲੀ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਤੇ ਬੰਬਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੇ ਗੋਲੀਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਾਮ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀਆਈਏ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਿਲ ਬਰਨਸ ਵੱਲੋਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਅਲ-ਬਾਨੀ, ਮੋਸਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡੇਵਿਡ ਬਰਨੀਆ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੱਬਾਸ ਕਾਮਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰਿਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਉਡੀਕ - 'ਮੇਰੀ ਉਡਾਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨ ਬਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ'

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਪੈਰਿਸ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਓਲੰਪਿਕਸ 'ਚ 4 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕੁਆਰਟਰ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਖੇਡੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਲਹਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 3 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਪੈਰਿਸ ਲਈ ਉਡਾਣ ਫੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਚ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਟੀਮ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। 22 'ਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 19 ਖਿਡਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਫਰੈਂਚ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ 'ਚ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਉਡਾਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨ ਬਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।' ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਰਿਸ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

Sumit Arya & Maryam Khan Present

A DulhanExpo Venture... Wedding Exhibitions since 2003

DESTINATION Shaadi

1st Annual South Asian Destination Weddings & Honeymoon Expo

BEACH RESORTS
PALACES • CRUISES
AIRLINES • HONEYMOONS
EVENT PLANNERS
WEDDING SERVICES

FREE ADMISSION

FREE PARKING

FREE FOOD TASTING

BRIDAL FASHION SHOWS

LIVE ENTERTAINMENT

RAFFLES & MORE

Sunday
Sept. 22
2024

(1:00 pm - 5:00 pm)

RIVERVIEW BALLROOM

700 Palisadium Drive
Cliffside Park, NJ 07010

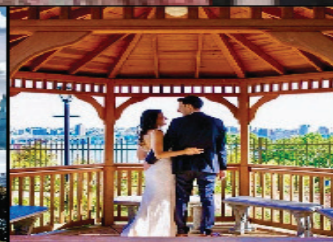
Booths/Marketing:

Sumit Arya +1732.754.1894

WhatsApp +1732.595.6096

mydestinationshaadi@gmail.com

DestinationShaadi.com

The Local Destination
for Your Destination Shaadi
Come Tour our Host Venue
with the Most Breathtaking Views
Overlooking the Hudson River
in Cliffside Park, New Jersey
RIVERVIEW BALLROOM
www.RiverviewBallroom.com

Destination Shaadi provides its Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Destination Shaadi is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. Vendors and Attendees are to adhere to then applicable large gathering guidelines related to communicable diseases. DulhanExpo, it's Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infections or Health Issues, or any small probability of Discomfort from the Food Tastings. Due to some existing restrictions and limitations some of the offered amenities may not be deliverable as announced.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

Bolla Market
Mobil Exxon

VIMAL GOYAL AND DEEPAK BANSAL
(PRESIDENTS)
& IDP TEAM CORDIALLY INVITES EVERYONE TO JOIN

78TH INDIA'S
INDEPENDENCE DAY PARADE

13TH INDIA DAY PARADE
SUNDAY, AUGUST 25TH, 2024
AT 1:30 PM

FREE ADMISSION
WE WELCOME ALL

FORM :
PATEL BROTHERS TO LIRRPARKING LOT OF
125 WEST JOHN ST. HICKSVILLE, NY 11801

SPECIAL ATTRACTIONS :

- LIVE DJ AND DANCE PERFORMANCES
- CULTURAL PROGRAMS
- DIGNITARIES
- MOUTH WATERING FOOD AND SHOPPING
- KIDS FUN AND ACTIVITIES
- HENNA & TATTOOS
- LIVE MARCHING BANDS
- GARBA DHOL
- BHANGRA AND MUCH MORE

GRAND MARSHAL
JAYA PRADA

CELEBRITY ROCKSTAR
REX D'SOUZA

VIMAL GOYAL
IDP PRESIDENT

DEEPAK BANSAL
PRESIDENT IDPUSA

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh

Jaswinder Singh New Jersey

Mindi Manak
NewYork

Jagjit Singh Dasuya

Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago

G. S Singh Punjab

Sujan Nag, USA

Dr. Jagdeep Dhimaan, India

Sarabjit Kaur Punjab

Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund
(Journalist) India

Raj Rani
Video editor

Jagmeet Kaur
97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਆ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਵੋਟ-ਬਟੋਰੂ ਛਲਾਵੇ ਭਰਪੂਰ ਬਜਟ-2024

ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ-ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਜਟ ਬਣਾਉਣ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਫੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਘੀ ਸਟੇਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਸੂਬੇ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਆਰਥਿਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਚ ਇਹ ਸੂਬਾ ਜਿਸਨੇ ਸਦਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ?

ਆਪਣੇ ਆੜੀ ਆਂਧਰਾ-ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਤਾਂ 73,900 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਝਾਕ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬ, ਜੋ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾਰਕੋ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਹੈ, ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਹਨ, ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖੇਤੀ ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਡੇ ਮਸਲੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵੋਟ-ਬਟੋਰੂ ਬਜਟ-2024 ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਕੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬੀ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ

ਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੱਥ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ। ਬੇਬਸੀ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਹਨ। ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਚ ਨਾਪੀੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਲਏਗਾ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਇਸ ਬਜਟ ਨੇ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀਅਤ ਨਾਲੋਂ ਛਲਾਵਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 50 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ 15000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਅਸਿੱਖਿਅਤ ਨੌਜਵਾਨ ਵਸੋਂ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 51.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਜਟ ਚੁੱਪ ਹੈ।

ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਜਟ 9000 ਕਰੋੜ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਜ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਦਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 5.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਕੇ 9.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਰਕਮ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਆਰਾ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਉਂਤ ਬੁਣੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਸਿਹਤ ਦਾ ਬਜਟ 13 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਧਾ ਕੇ 90,958 ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ 1.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਧੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਿਹਤ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਸਿਹਤ ਸਕੀਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਫੀਆ ਦੀ

ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿਹਤ ਪੱਖੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪੀ ਰੜਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਖੇਤੀ ਬਜਟ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ "ਬਜਟ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ", ਅਸਲ ਸੱਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 140 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਬਜਟ 45 ਕਰੋੜ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਉਲੰਪਿਕ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਡੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਫ਼ਾਇਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੁਧਾਰਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਰਕਾਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਮੀਰ

ਗਰੀਬ ਦਾ ਪਾੜਾ ਵਧਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹੋ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬਜਟ-2024 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਬਜਟ

ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਜੋ ਅਗਲੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੀਆਂ 20 ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ 10.76 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਖਰਚੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਅੰਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 2.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ? ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਹਾਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਚ ਹੀ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਜਟ ਤੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਗੀ। ਖੇਤੀ/ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬਜਟ 3.15 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦਾ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸਬ ਕਾ ਸਾਥ, ਸਬ ਕਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਾਲੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਬ ਕਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਕਾਮੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ, ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਬਜਟ ਦੀ ਚੁੱਪੀ। ਖਾਦਾਂ 'ਤੇ ਸਬਸਿਡੀ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਬਦਲਾ ਖੋਰੀ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਫੋਕਾ ਖਿਆਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰੈਟਿਸਿਸਿਪ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਰਕਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਸਲਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਯਤਨ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੱਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦੀ ਛਾਪ ਵਾਲਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੀ ਟੇਕ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਜਟ ਨਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Interview

Music

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

NEWYORK METRO SPORTS CLUB

FREE ENTRY

SATURDAY, SEPTEMBER 14TH 2024

FREE PARKING

NEW YORK KABADDI CUP

BEST RAIDER & BEST STOPPER : FORD TRACTORS

VENUE :

MITCHEL FIELD ATHLETIC COMPLEX

1 Charles Lindbergh Boulevard, Uniondale, NY 11553

SATURDAY, SEPTEMBER 14TH 2024
11:00am To 06:00pm

LIVE KABADDI
WHERE THE SUPERSTARS PLAY
www.LIVEKABADDI.com

LIVE KABADDI
WHERE THE SUPERSTARS PLAY
www.LIVEKABADDI.com

DALA SINGH
+1 (516) 309-2945

RAVI SANDHU
+1 (347) 613-5445

JABBAR GREWAL
+1 917-453-6486

BILLA SANDHU
+1 (917) 856-4082

PREET SINGH
+1 (917) 803-1660

द्वितीय विश्व युद्ध के बाद जैसी बहाली की स्थिति में ब्रिटेन

ब्रिटेन की आर्थिक स्थिति बहुत खराब है। कहा जा रहा है, द्वितीय विश्व युद्ध के बाद जिस तरह के हालात थे। वैसी ही स्थिति ब्रिटेन की 2024 में देखने को मिल रही है। ब्रिटेन की स्कूली शिक्षा, नेशनल हेल्थ सर्विस, बेरोजगारी, बुजुर्गों की दयनीय हालत, खाने-पीने के सामान की किल्लत, ईंधन की कमी, निर्माणकार्य के लिए उपयोग में आने वाले सामान की कमी से ब्रिटेन के नागरिक हलाकान हैं। विकासशील और गरीब देशों जैसे हालात ब्रिटेन के इन दिनों बन गए हैं। कंजरवेटिव पार्टी के प्रधानमंत्री ऋषि सुनक थे। उन्होंने समय के पहले चुनाव कराए और बुरी तरह से पराजित हुए। जुलाई में हुए 650 सीटों के चुनाव में 412 सीटों पर लेबर पार्टी ने जीत हासिल की है। ऋषि सुनक की कंजरवेटिव पार्टी मात्र 120 सीटों पर सिमट गई। लिबरल डेमोक्रेट्स को 71 सीटों पर तथा 42 अन्य सांसद चुनाव में जीते हैं। कंजरवेटिव पार्टी की हार के पीछे सबसे बड़ा कारण महंगाई, बेरोजगारी एवं आर्थिक संकट था। ब्रिटेन में पिछली सरकार द्वारा लगातार टैक्स बढ़ाए गए। कॉर्पोरेट के ऊपर सरकार मेहरबान रही, ब्रिटेन की कॉर्पोरेट कंपनियां कर चोरी जैसे मामलों में लिप्त थीं, लेकिन सरकार द्वारा कोई कार्रवाई नहीं की गई। आम जनता में पूर्व प्रधानमंत्री ऋषि सुनक के खिलाफ जबरदस्त आक्रोश था। प्रधानमंत्री के रूप में ऋषि सुनक ब्रिटेन की आर्थिक चुनौतियों का सामना नहीं कर सके। अब लेबर पार्टी के कीर स्टार्मर प्रधानमंत्री बने हैं। उनके लिए चुनौतियों का पहाड़ खड़ा हुआ है। लेबर पार्टी ने चुनाव के समय कोई बड़े वादे नागरिकों से नहीं किये। विपक्ष में रहते हुए उन्होंने बड़ी सावधानी बरती थी। सरकार के लिए जो सबसे बड़ी चुनौतियां हैं, उन्हें सर्वोच्च प्राथमिकता के साथ हल करना होगा। ब्रिटेन की अर्थव्यवस्था वर्तमान में बहुत धीमी गति से चल रही है। पिछले 24 वर्षों से ब्रिटेन जी7 समूह का सदस्य है। ब्रिटेन का प्रत्यक्ष विदेशी निवेश 12 साल में सबसे कम है। ब्रिटेन की कई नगरीय संस्थाएं दिवालिया हो चुकी हैं। सार्वजनिक क्षेत्र के कर्मचारी और अधिकारी अधिक वेतन की मांग कर रहे हैं। ब्रिटेन की जेलों में क्षमता से अधिक संख्या में कैदी बंद हैं। नेशनल हेल्थ सर्विस के पास पैसा नहीं है। इस

कारण ब्रिटेन के नागरिकों को अस्पतालों कटौती की जा रही है। इसका असर में उपचार नहीं मिल पा रहा है। ब्रिटेन में स्कूली शिक्षा मुफ्त है, लेकिन वहां की भी हालत बहुत खराब है। सरकार के आर्थिक संकट का असर स्कूली शिक्षा में स्पष्ट रूप से देखने को मिल रहा है। ब्रिटेन के नागरिकों को ईंधन उपलब्ध नहीं हो रहा है। राशन में कालाबाजारी हो रही है। इस तरह की चुनौतियां ब्रिटेन के वर्तमान प्रधानमंत्री के सामने हैं। जल्द ही नई सरकार ने इनसे राहत दिलाने वाले निर्णय नहीं लिए। लेबर पार्टी द्वारा चुनाव प्रचार के तो ब्रिटेन की स्थिति विस्फोटक हो सकती है। ब्रिटेन में 2010 से सरकारी खर्च में

गया था। उसके कारण ब्रिटेन में लेबर पार्टी को ऐतिहासिक जीत मिली है। कोरोना महामारी के बाद ब्रिटेन के आर्थिक हालात बहुत खराब हुए हैं। ब्रिटेन की आर्थिक बहाली का एहसास लेबर पार्टी को पहले से है। वर्तमान संकट की स्थिति में वह लोकप्रियता के चलते लोगों की सोच में बदलाव ला सकते हैं। वर्तमान स्थिति से निपटने के लिए ब्रिटेन की जनता को वास्तविक जानकारी देते हुए, उनका सहयोग भी ले सकती हैं। लेबर पार्टी सरकार की प्रथम प्राथमिकता रोजगार, शिक्षा, नेशनल

हेल्थ स्कीम को ठीक करना है। लोगों को खाने-पीने का सामान आसानी से उपलब्ध हो, राशनिंग में जो कालाबाजारी हो रही है, उसको तुरंत रोकने के उपाय करना होंगे। दुनिया के सभी देशों की अर्थव्यवस्था में मंदी छाई हुई है। पिछले वर्षों में सरकार ने अपने खर्च बेतहाशा बढ़ाए थे। खर्च को पूरा करने के लिए टैक्स बड़ी मात्रा में लगाये हैं। जिसके कारण ब्रिटेन में महंगाई और बेरोजगारी बढ़ी है। जिस तरह के हालात ब्रिटेन में बने हुए हैं, ब्रिटेन के नागरिकों ने इस स्थिति की कभी कल्पना नहीं की थी। ब्रिटेन में 75 से 80 साल से ऊपर के बुजुर्ग हैं। वह जरूर द्वितीय विश्व युद्ध के बाद की याद करके आर्थिक स्थिति और बहाली के अपने अनुभव बता रहे हैं। मौजूदा पीढ़ी ब्रिटेन की वर्तमान स्थिति से काफी नाराज है। वह चाहती है, कि सरकार रोजमर्रा की जरूरतों को पूरा करने, शिक्षा और स्वास्थ्य के क्षेत्र में बेहतर सेवाएं, महंगाई कम करने और रोजगार के अवसर बढ़ाने की दिशा में ठोस काम करे। वर्तमान आर्थिक संकट में लेबर पार्टी के प्रधानमंत्री कीर स्टार्मर किस तरह से स्थितियों को संभालते हैं, यही उनकी सफलता और असफलता का कारण बनेगा। ब्रिटेन के वर्तमान हालात सारी दुनिया के देशों के लिए एक सबक हैं। पूंजीवादी व्यवस्था और विकास के बीच एक संतुलन आवश्यक है।

जिन वस्तुओं से धनहानि हो उनको घर में कदापि न रखें

हर किसी को जीवन में सुख और धन की चाहत होती है। यह भी सही है कि सभी काम धन से ही होते हैं। इसी लिए हर कोई धन कमाने का प्रयास करता है पर कई बार देखा गया है कि काफी प्रयास के बाद भी आर्थिक हालात ठीक नहीं होते। इसमें वास्तु से संबंधित दोष जिम्मेदार होते हैं। घर में रखी गई चीजें भी घर में अच्छा या बुरा प्रभाव डालती है। कई बार हम जाने-अनजाने में ऐसे चीजें घर में रख लेते हैं जो देवी लक्ष्मी को अप्रिय होती है। उन चीजों को घर में रखने से घर में लक्ष्मी नहीं टिकती और हर समय धन का नुकसान होता रहता है। कभी भी किसी एक देवी-देवता की मूर्ति आमने-सामने नहीं रखनी चाहिए। ऐसा होने से आय के साधन कम होने लगते हैं और खर्च बढ़ जाते हैं। **बंद या खराब घड़ी न रखें** - बंद या खराब घड़ी नकारात्मक एनर्जी को बढ़ाती है। उन्नति और धन संबंधी परेशानियों से बचाव के लिए इस बात का ध्यान रखना चाहिए कि बंद घड़ी

को ठीक करवा लें या घर में न रखें। घर में टूटा हुआ कांच या टूटे कांच की वस्तुएं रखना आर्थिक नुकसान का कारण बनता है। दरवाजे-खिड़कियों में लगे कांच के टूट जाने पर उन्हें भी तुरंत बदलवा देना चाहिए। घर में भगवान की खंडित मूर्ति भूलकर भी नहीं रखनी चाहिए। भगवान की टूटी हुई मूर्तियों घर में पैसों से संबंधी परेशानियां बढ़ती हैं। तस्वीर के अलावा भगवान की फटी हुई तस्वीरों को भी घर में नहीं रखना चाहिए। **काटेदार पौधों को न लगायें** - बहुत से लोगों को पेड़ पौधे लगाने का शौक होता है। ऐसे में नई-नई तरह के पेड़-पौधों लगाने की चाह में कई लोग काटेदार पौधों को घर में सजा लेते हैं, जो की घर को धन संबंधी परेशानियों का कारण बनते हैं। खराब और बेकार चीजों को घर में रखने से नकारात्मक उर्जा बढ़ती है और कई तरह की धन संबंधी परेशानियां भी आती हैं। खराब उपकरण जैसे टीवी, कंप्यूटर, फ्रीज आदि को घर में भूलकर भी न रखें।

भावना भी समझें -- एक आदमी बस में रोजाना ही यात्रा करता था। वह बस में केले खाता और छिलके को खिड़की से फेंक देता। एक दिन एक भाई ने कहा, भाई! सड़क पर छिलके डालना उचित नहीं है। दूसरे फिसलकर गिर पड़ते हैं। छिलकों को एक ओर डालना चाहिए। उसने कहा, अच्छी बात है। दूसरे दिन की बात है। पूर्व दिन वाले दोनों यात्री एक ही बस में बैठे हुए थे। एक ने केले छीले, खाए और छिलके डाल दिए। सड़क पर नहीं, अन्यत्र कहीं। साथी ने कहा, धन्यवाद! कल जो मैंने कहा, उसे तुमने मान लिया। आज छिलके सड़क पर नहीं फेंके। उसने कहा, सड़क पर तो नहीं फेंके, पर मेरे पास जो दूसरा यात्री बैठा था, उसकी जेब में चुपके से छिलके डाल दिए। सड़क पर उन्हें डालने की नौबत ही नहीं आई। हर आदमी से ही समस्या को दूसरों की जेब में डालता जाता है और यह मान लेता है कि समस्या का समाधान हो गया।

Preetnama

प्रीतनामा

खरा सच

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

बच्चों के बेहतर मानसिक स्वास्थ्य पर ध्यान दें

बनने दें। बच्चे के साथ खेलें, उनकी परेशानियों को जानने की कोशिश करें। इस तरह बच्चे में आत्मविश्वास बढ़ेगा। बच्चों की उम्र के हिसाब से खिलौने चुनें- बच्चों के लिए खिलौने चुनते समय उनकी उम्र का ध्यान दें क्योंकि खिलौनों का असर बच्चों के मानसिक विकास पर पड़ता है। खिलौने बच्चे को खुश भी कर सकते हैं और उन्हें उदास भी। हमेशा ऐसे खिलौने चुनें, जिससे बच्चे को जानकारी भी मिले।

घर में भी पढ़ाएं- बच्चे के स्कूल जाकर कॉपी-किताब से पढ़ने का इंतजार न करें, बल्कि खेल के साथ बच्चों को इंग्लिश अल्फाबेट्स, कार्डिंग सिखाते रहें। आप खिलौनों के माध्यम से भी बच्चों को पढ़ा सकते हैं। इससे शुरुआत से ही बच्चों की समझ बढ़ेगी और बच्चा होशियार बनेगा।

माँ अपने बच्चों की सुरक्षा के प्रति बहुत सजग रहती हैं। उनका पूरा ध्यान इस बात पर रहता है कि उनके बच्चे सेहतमंद रहें, ठीक खाना खाएं, समय पर सोएं, स्कूल में अच्छा परफॉर्म करें। जहां एक तरफ ज्यादातर माताएं बच्चों की शारीरिक सेहत के प्रति बहुत सावधान होती हैं, तो वहीं दूसरी तरफ वे बच्चों के मानसिक स्वास्थ्य पर ज्यादा ध्यान नहीं देती। अपनी सावधानी में माँ यह भूल जाती हैं कि उनके व्यवहार का बच्चों पर क्या प्रभाव पड़ रहा है। संपूर्ण विकास के लिए शारीरिक के साथ ही मानसिक विकास भी जरूरी है। तेजी से बदलते मौसम देख माताएं चिंतित हो जाती हैं। उनके पास केवल एक विकल्प बचता है और वो है अपने बच्चों की दैनिक गतिविधियों को नियंत्रित करके उन्हें सेहतमंद आहार के लिए मजबूर करना। इसके लिए उन्हें खाने-पीने की कई चीजों को न कहना पड़ता है। बार-बार न सुनने का बच्चों के मनोविज्ञान पर क्या असर पड़ता है और बार-बार मना करने पर बच्चों के संपूर्ण विकास एवं उनके व्यक्तित्व पर क्या असर पड़ेगा। इस बारे में मनोवैज्ञानिक की राय जानें।

मनोवैज्ञानिकों के अनुसार बच्चे बहुत संवेदनशील होते हैं। वे अपने माता-पिता को देखकर सीखते हैं, जिससे उनके व्यक्तित्व का विकास होता है। अपने माता-पिता से बार-बार न सुनकर बच्चे झूठ बोलने या फिर अपने माता-पिता से चीजें छिपाने लगते हैं। इससे उनके आत्मविश्वास को नुकसान

पहुंचता है और वे सामाजिक रूप से अलग रहने लगते हैं।

उन्होंने कहा, इन चीजों से माँ और बच्चे के बीच संबंध खराब हो सकते हैं, इसलिए यह जरूरी है कि माँ को एहसास हो कि असली समस्या बच्चे की मांग नहीं, बल्कि उनका कमजोर प्रतिरोधी तंत्र है, जिस कारण वे बार-बार बीमार पड़ते हैं। माताएं बच्चों को न इसलिए कहती हैं कि वे उनके संपूर्ण विकास के लिए फिक्रमंद होती हैं। कामकाजी माताओं के बच्चे कई बार उनकी निगरानी के बिना खाते-पीते हैं, जिस कारण माताओं के लिए यह तय करना बहुत मुश्किल हो जाता है कि उनके बच्चे को सभी जरूरी पोषक तत्व प्राप्त हो रहे हैं या नहीं।

जो बच्चे अपने माता-पिता से लगातार उपेक्षित रहते हैं, वे स्वभाव से बहुत ज्यादा अंतर्मुखी हो जाते हैं। उनमें आत्मविश्वास की कमी तथा असुरक्षित व्यक्तित्व होता है। कई बच्चे निर्णय लेने में असमर्थ रहते हैं, क्योंकि वे यह तय नहीं कर पाते कि वे जो कर रहे हैं, वह सही है या गलत। उनका सामाजिक कौशल काफी खराब होता है और वयस्क होने पर अपने कार्यस्थल पर टीम के अच्छे सदस्य नहीं कहलाते। सबसे अच्छा समाधान यह है कि बच्चों को ऐसा मल्टीविटामिन या मल्टीमिनरल सप्लीमेंट दिया जाए, जो उन्हें कुछ पोषक तत्वों का सौ प्रतिशत आरडीए प्रदान करे, जो न केवल आहार में अनुपस्थित पोषक तत्वों की कमी

को पूरा करे, बल्कि बच्चे की प्रतिरोधी क्षमता का भी विकास करे। मजबूत बच्चों की माँ को कम चिंता होती है, इसलिए प्रसन्नचित्त, सकारात्मक एवं मजबूत बच्चे का विकास होने दीजिए। अच्छा प्रतिरोधी सिस्टम सेहतमंद शरीर के साथ सेहतमंद मस्तिष्क भी प्रदान करता है।

बच्चे का भविष्य बेहतर बनाने इन बातों का रखें ध्यान

सभी माता-पिता अपने बच्चे के भविष्य को लेकर चिंतित रहते हैं। अपने बच्चों को सही दिशा देने और उन्हें समझदार बनाने के लिए कई प्रयत्न करते हैं। बच्चे को मानसिक तौर पर सक्षम और तेज दिमाग का बनाने के लिए शुरुआत से ही कोशिश करनी चाहिए, क्योंकि इसी दौरान बच्चे का दिमाग विकसित होता है। इन टिप्स की सहायता से आप बच्चे को बेहतर बना सकते हैं। बच्चे से बात करें- बच्चे को इंटील्लिजेंट बनाने में संवाद शैली बहुत मायने रखते हैं। बच्चे से बात करने से आपके और बच्चे के बीच रिश्ता मजबूत तो होता है साथ ही बच्चे में आत्मविश्वास भी आता है। अपने बच्चे को शुरुआत से ही बातचीत का हिस्सा बनाएं। उनसे इंग्लिश, हिंदी या अपनी भाषा के अनुसार बात करें, ताकि आगे चलकर भाषा उनके करियर में रुकावट ना बने।

घर में सकारात्मक माहौल बनाएं- बच्चे को घर में एक अच्छा माहौल दें, ताकि चीजों के प्रति बच्चे की सोच भी सकारात्मक रहे। बच्चे को शुरुआत से ही आत्मनिर्भर

माँ दी सेवा करन वालेया!
देण तेरा कोई की देवे..

आपको बड़े दुःख से सूचित किया जाता है के हमारे प्रिय भाई
बलजीत सिंह 'लक्की' जी

(सपुत्र स्वर्गीय श्री सतपाल गुंद एवं श्रीमति सुदेश रानी जी)

जो कि दिनांक 25-7-2024 को अपनी सांसारिक यात्रा पूरी करके श्री ठाकुर जी के चरणों में जा विराजे हैं।

-:अंतिम अरदास एवं पगड़ी रस्म:-

मंगलवार, 06-08-2024

श्री गरुड़ पुराण जी की कथा का भोग एवं पगड़ी रस्म..... दोपहर 1-2 बजे

-: स्थान :-

मंदिर श्री मनसा देवी जी, नज़दीक लेबर चौक, नाभा गेट, संगरूर

-:शोक संतप्त:-

समस्त गुंद परिवार एवं रिश्तेदार

94184-70707

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

Dadasaheb Phalke Award winner Mukesh Modi proudly announces the release of his film 'Political War' on Amazon Prime in USA & UK

The Hindi film "Political War," produced by Mukesh Modi under the banner of Indie Films Inc., has been making headlines lately as the censor board has refused to pass this political drama. Due to this reason, the film is not being released in Indian cinemas, but it will hit outside India on Amazon Prime Video in USA & UK.

Mukesh Modi: My aim is to make films that create awareness and provide solutions

Mukesh Modi, a Mumbai-born filmmaker based in the United States, has embarked on a journey fueled by passion and a drive to convey powerful messages through cinema. His latest project, Political War, though rejected by the Central Board of Film Certification, India is poised for a global release, showcasing Modi's resilience in the face of adversity.

Journey into Filmmaking

Modi's journey into filmmaking began with a spark ignited by Bollywood and nurtured by his relentless pursuit of his passion. Undeterred by the lack of connections in the industry, he ventured to Los Angeles, US to master the craft, eventually producing his own film, driven solely by his unwavering passion for storytelling and reaching audiences. "My first film, 'THE ELEVATOR' starring Oscar Nominee Eric Roberts, was sold to Amazon, and is doing well on the OTT. This pushed me to take the plunge." After "The Elevator" he has produced another Hollywood feature film "TORN" starring Morgan Freeman son Alfonso Freeman and Indian Web Series "MISSION KASHI" these both contents soon will be released on Amazon Prime.

Handling Challenges and Emotions

For Modi, filmmaking demands unwavering dedication and detachment from emotional attachments. Despite the setback of India's censorship rejection, he remains steadfast in his belief that every project requires a hundred percent commitment, regardless of the emotional toll it may exact. "Of course I am hurt. But I believe in doing my good karma and leaving the rest to God. I have made tremendous sacrifices, both personal and financial, to make this film."

Impact of Censorship on Global Release

The rejection by the Indian censor board poses significant challenges, but Modi remains undeterred, determined to share his message beyond borders. While the lack of approval hampers domestic distribution, he sees the global release as an opportunity to reach a broader audience, albeit with plans to revisit and resubmit the film for approval in India. "My opinion is that, the board should

suggest what needs to be altered in a film. However, just rejecting a film doesn't make sense. They need to look into this."

Filmmaking Style and Passionate Themes

Modi's filmmaking ethos revolves around conveying messages and fostering awareness rather than mere storytelling. He aims to guide audiences towards positive action, emphasizing the importance of proactive measures in safeguarding societal values and cohesion. "It is easy to make films on history or what has already happened. However, my aim is to make films that give a solution. And, Political War does that. It offers a way out for the audience."

Modi has started his own streaming platform "IndieFilmsWorld.com" to support Independent Film Makers so they can release their content on the platform which will make Indie Film Maker to earn the money. Modi offers 60% revenue share to the producer where other platform offers only 50%.

Cinema, according to Modi, serves as a potent tool for societal change, advocating for content that uplifts and unites. "I urge fellow filmmakers to harness the medium's transformative potential by promoting positive messages and solutions to prevalent issues."

Take away from Political War

Through Political War, Modi aims to instill a message of unity and resilience, cautioning against divisive politics fueled by

religion and caste. Amid India's growth, he advocates for awareness and unity, urging audiences to resist political manipulation and embrace solidarity. "Today, unfortunately we are surrounded by people who are taking advantage of religion and caste biases. I want people to open their eyes and see the impact of religion bias. You have to be one, you can't let anyone divide you."

Why you must see the film "Political War"

Political War is showcasing the problems and the SOLUTIONS to the problem.

Most of the films are made on the past (what has happened) most of us know what has happened but without giving any solutions.

Political War is identifying what kind of problems we are facing and what more problems can arise along with the solutions. It's not a film, it's a mission which we need to make sure is completed.

Objective of the film "Political War"

- 1) Motivate Community to Vote

- 2) Bring awareness by exposing dirty politics
- 3) Expose Foreign Resources who wants to destroy India
- 4) India believes - Unity in diversity & Universe is one family

Future Endeavors

Beyond Political War, Modi ventures into diverse genres with upcoming projects like Tom, a psychological thriller featuring Alfonso Freeman, son of Hollywood legend Morgan Freeman. He remains committed to shedding light on compelling narratives, including stories rooted in Indian culture and experiences.

"BRIDE OF ZAMBIA" short English film streaming on Indie Films World

"THUGS OF ARMS" Mini Web Series

Now Modi is coming with Indie Film Festival Awards, film festival for Independent Filmmakers. IFFA will support Indie Filmmakers in distribution their films, release their contents on Indie Films World Streaming platform. IFFA will make Independent Filmmakers dreams come true by guiding them in all the stage of filmmaking.

Attention Filmmakers

Filmmakers can contact the Contents Acquisition Team: indiefilmsinc24@gmail.com

For general questions, email: info@indiefilmworld.com

Website & Social Media

Website: indiefilmworld.com

Instagram: @realmukeshmodi

Twitter: @realmukeshmodi

iOS/Android Mobile App: Indie Films World

Android TV App: Indie Films World

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

Shiromani Panth Sevak : Jathedar Sant Baba Daya Singh Ji

On 19th of July 2024, the all-engrossing Sri Guru Khalsa Panth witnessed a superlative juncture of affluence when Param Sanmanyog Mahaan Gurmat Maartand, Shiromani Panthak Vidwaan, Faqr E Kaum, Maya E Naaz, Seva Sumiran Dey Dhaani, The 11th Progeny of Dhan Baba Bidi Chand Sahib Ji : Jaagti Gurmat Mahapurakh, Sachkhand Wasi Singh Sahib Baba Daya Singh Ji got conferred upon the Supreme Honor of Panth Sevak under the benedictions of Takhat Sachkhand Sri Akaal Takhat Sahib Ji. It is momentous to be cited herein that in the year 1927, the Huqum of Akaal Purakh Sri Waheguru Ji befallen and thus Singh Sahib Ji got manifested in this worldly cosmos amid the family of Sachkhand Wasi Mahapurakh Singh Sahib Jathedar Sant Baba Sohan Singh Ji & Sanmanyog Maata Amar Kaur Ji at Sur Singh (Dist. : Taran Taaran, Punjab). Post attaining natality, the Naam Karan of Babaji was performed

from which the letter D got transpired incessantly from the Trey Gur Darbar Huqumnama Sahib and thus, it was decided to entitle Babaji in the name of Daya Singh Ji. The primordial edifications were rendered to Singh Sahib Ji by his mother who conferred upon him with elucidations on Gur Sakhi(s), Gurbani Shuddh Ucharan, Rehit Maryada & Nitnem Kanth. However, his foremost Vidya Guru has been discerned to be Baba Suchcha Singh Ji who expounded him with the significant of Sri Gurbani Santhiya. At a tender age of 18, Babaji sauntered on his foot to Sri Abchalnagar Sahib Ji (Nanded Sahib) with a Jatha entitled as Sri Khalsa Dal and attained incredible wisdom on the Shabad Gurbani engrossed amid Sarab Kala Bharpur : Jagatguru Sri Aad Guru Granth Sahib Ji Maharaj, Sri Dasam Guru Granth Sahib Ji Maharaj & Sri Sarbloh Guru Granth Sahib Ji Maharaj. The edification took a further fillip when the Gurbani Santhiya

attained an add-on with various Panthak Literatures which can be enlisted as: Kavi Churamani Bhai Sahib Bhai Santokh Singh Ji Krit : Sri Gur Partap Suraj Parkash Granth, Bhai Rattan Singh Ji Bhangu Krit : Sri Gur Panth Parkash Granth, etc. from Sachkhand Wasi Mahapurakh, The Matchless Panthak Scholar, An Unparalleled Sant Sipahi Mahapurakh : Singh Sahib Akaali Baba Mit Singh Ji (Jathedar : Shiromani Panth Akaali Buddha Dal 96 Crori : Panjva Takhat). Aftermath traversing back to Sur Singh, Babaji commenced imparting Gurmat Vidya to the Vidyarthi(s) at Taksaal, served the horses at stable and also to the Sangat at Langar Hall. Subsequently, the nuptial of Sant Ji was performed with Maata Daya Kaur Ji, D/O : Baba Dalip Singh Ji who hailed from the realm of Balochkera (Punjab). From the Maata Ji & Sant Ji, the all-engrossing ethers perceived natality of contemporary Jathedar Sahib : Mahapurakh Singh

Sahib Baba Avtaar Singh Ji on 12th of July 1964. Singh Sahib Sant Baba Daya Singh Jialong with his Hon. Father Sahib : Sachkhand Wasi Mahapurakh Singh Sahib Jathedar Baba Sohan Singh Ji have travelled myriads of times to Sri Abchalnagar Sahib Ji (Nanded) and have performed profound scholarly studies (Paath Bhed, Arth & Uthanka) on innumerable Saroop(s) of Jagatguru Dasam Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj as well as Jagatguru Sarbloh Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj. Finally, corresponding to the year 1975, Singh Sahib Ji was bestowed upon the Jathedari of Dal Baba Bidhi Chand Sahib Ji post to the Sachkhand Gaman of his Father Sahib. Babaji's influence upon the Panthak Attributes is incomparable. Mahapurakh Ji has performed Seva Sambhaal and Kaar Seva of nearly 46 Gurdwara Sahiban all across the perimeters of Punjab (Bhaarat) and imparted free Gurbani Santhiya to countless of needy students. Conclusively, on 19th of January corresponding to the year 2014, Babaji ensued for Sachkhand Gaman post

Dr. Abinash Mahapatra

bequeathing Jathedari upon His Suputtar : Khalsa Panth Dey Anmol Heerey : Param Sanmanyog Singh Sahib Jathedar Sant Baba Avtaar Singh Ji who himself confers to be an epitome of Seva, Sumiran, Sangeet & Education. Presently, Singh Sahib Jathedar Sant Baba Avtaar Singh Ji is rendering Gurmat Vidya & Sangeet to incessant of apprentices at Taksaal : Dal Baba Bidhi Chand Sahib Ji as well as myriads to Sant Sipahi(s) prevailing all across the global perimeters.

A view of the evening Shri Ganga Ji Aarti being performed at 'Har Ki Pouri' Haridwar (Uttarakhand), in the holi month of Savan, amid huge gatherings of 'Kawad' pilgrims who visit here on foot to collect and carry 'Gangajal', the holi water of river Ganga Ji, to pour it on the 'Shivlings' situated at their respective hometowns/ Photo: Sunil Kumar Gund

The Importance and Utility of Career Counselors

After completing their 10th grade, students often make hasty decisions regarding their choice of subjects and streams. When they later find that these choices do not align with their interests or lead to success, they may experience significant mental distress, sometimes even contemplating drastic measures. In Kashmir, the absence of effective career counseling is a pressing issue. Students are often left without guidance on choosing subjects that align with current and future job markets. Instead, they may simply follow the choices of their peers or family, driven by social pressures and a desire to uphold family prestige. This lack of structured counseling can lead to misguided decisions, where even intelligent students may end up in unsuitable career paths.

The Role and Benefits of Career Counseling

Career counseling plays a crucial role in guiding students to make informed decisions about their academic and professional futures. A good career counselor helps students select subjects and career paths that are both suitable and fulfilling. By addressing the psychological and emotional aspects of career choice, counselors can assist students in aligning their educational paths with their true interests and capabilities.

In Kashmir, the scarcity of career counseling services exacerbates the problem. Many students and their families lack access to expert guidance that could help them make better-informed choices. This gap in the system can lead to a situation where educational degrees end up being perceived as mere pieces of paper, devoid of real market value.

Why Career Counseling is Essential Guidance in Subject and Stream Selection:

Career counselors provide valuable insights into which subjects and

streams are best suited to a student's strengths and interests. This helps prevent the frustration and disillusionment that can occur when students struggle in areas that do not align with their abilities.

Psychological Support: Career counselors offer emotional and psychological support, helping students navigate the stress and anxiety associated with academic and career choices.

Future Readiness: Counselors ensure that students are prepared for the demands of the job market. They provide information about emerging fields, industry trends, and the skills required for various careers.

Improved Job Market

Outcomes: By guiding students towards careers with strong job prospects, counselors help reduce the disconnect between academic achievements and real-world job opportunities.

The Current Shortage of Career Counseling Services in Kashmir

Kashmir faces a significant shortage of career counseling cells. This lack of infrastructure means that many students are not receiving the support they need to make informed decisions about their education and future careers. Establishing comprehensive career counseling cells in schools and colleges is essential. These cells would offer personalized guidance, career assessments, and support services that can help students align their educational choices with their career goals.

Steps to Address the Lack of Career Counseling

Establish Career Counseling Centers: Setting up dedicated career counseling centers in educational institutions across Kashmir is crucial. These centers should be staffed with

trained professionals who can provide expert advice and support.

Increase Awareness and Training: Educators and parents should be made aware of the importance of career counseling. Training programs for teachers and career counselors can help improve the quality of guidance provided.

Collaborate with Industry Experts: Partnerships with industry professionals and organizations can provide students with insights into various careers and job market trends.

Enhance Accessibility: Ensure that career counseling services are accessible to all students, including those from underprivileged backgrounds. This can be achieved through outreach programs and online counseling options.

Career Counselor Qualifications and Skills

Becoming a career counselor typically does not require specific qualifications, but those with certifications or degrees in public relations, human resource management, psychology, or related fields are often preferred. Essential skills for career counselors include:

Strong Communication: Effective communication skills are crucial for understanding and advising clients.

Empathy and Understanding: A good counselor must be able to relate to students' concerns and provide compassionate support.

Knowledge of Career Options: Awareness of various career paths and their requirements is vital.

Analytical Skills: Ability to analyze students' interests and aptitudes to guide them towards suitable career options.

The Growing Demand for Career Counselors
The global economy's growing

complexity and the wide range of career options available have increased the demand for career counselors. This trend is expected to continue, with career counselors finding opportunities in schools, colleges, social services organizations, and private practices. The profession offers flexibility and the potential for a fulfilling career helping others achieve their professional goals.

Becoming a Career Counselor To become a career counselor, follow these steps:

Complete Senior Secondary Education: Obtain a high school diploma or equivalent.

Pursue Relevant Courses: Enroll in certification or degree programs in career counseling, human resources, or related fields.

Gain Experience: Work in relevant fields or internships to build experience.

Seek Advanced Education: Consider higher education or additional certifications to enhance qualifications.

Salary Expectations
Career counselors can earn between 1,000 to 20,000 rupees per case, depending on their expertise and market demand. As their reputation and credentials grow, there is significant potential for higher earnings in this field.

Bottom line

Career counseling is more than just guiding students; it is about shaping their futures and ensuring that their educational pursuits lead to meaningful and rewarding careers. The establishment of career counseling cells in Kashmir is not just a necessity but a crucial step towards securing a brighter future for our students and ensuring that their degrees hold real value in the job market. By investing in career counseling, we invest in the success and well-being of our future generations.

By Aubaid Ahmad Akhoo
akhoo.aubaid@gmail.com

MP Sonia Sidhu's Annual Community Barbeque goes beyond being just an event

By: Surjit Flora Over the weekend, the annual community and volunteer appreciation BBQ, organized by Brampton-South MP Sonia Sidhu, saw a strong turnout from community members. People of all ages, from families to seniors to kids, enjoyed a delightful afternoon filled with delicious food, talented face painters, and mesmerizing magicians. The festivities carried on throughout the afternoon with a diverse range of entertainment, such as rhythmic African drumming and traditional Chinese dance. There

were also many other captivating performances to enjoy. Additionally, attendees had the opportunity to learn about diabetes and access various services and medications provided by the Canadian government. Sonia Sidhu's diabetes bill successfully passed the Canadian parliament. We organized this barbeque to provide Bramptonians with an opportunity to connect and engage with their Members of Parliament. Attendees had the opportunity to enjoy complimentary food, entertainment,

and family-friendly activities. In attendance were Brampton North's MP Ruby Sahota, MP Shafqat Ali Brampton Center, Maninder Sidhu MP Brampton East, and Paul Vicente, councillor of Brampton. Brampton mayor Patrick Brown, numerous community leaders, and school trustees were present. The collaborative and joint efforts of the five Brampton Members of Parliament are receiving tremendous focus as they work together to provide a united voice for Brampton in Ottawa. MP Sidhu expressed her

sincere appreciation for the community's ongoing support and highlighted the importance of such gatherings in building strong relationships with neighbors. She expressed that the Annual Community Barbeque goes beyond being just an event. It serves as a platform for our diverse community to unite and commemorate our shared values, cultures, and aspirations. "It's a time to come together, interact, and create a more united Brampton South." The annual Brampton South Barbeque once

again demonstrates the strength of the community. MP Sidhu expresses gratitude to all attendees, stakeholders, and community leaders for their steadfast support and eagerly anticipates ongoing collaboration to foster a more resilient and interconnected city. Sidhu enthusiastically exclaimed, "It was an incredible day, an absolute triumph!" "The weather was definitely on our side, resulting in a delightful gathering of both adults and children. Everyone had a wonderful time!"

Growing Fears of Technological Disaster

Today's world is of technology. Measures like computers, internet, artificial intelligence have made our work easier in many ways. During the Covid pandemic, the world had seen that due to these facilities there was no major disruption in its movement. But this is one aspect of dependence on technology, the other aspect is what was presented before 19. On July 2024, 5 lakh computers worldwide crashed due to a faulty technical update running on Microsoft Windows. ItsThe question is why this happened and whether the world can avoid such technological accidents. What happened after all that a minor update became a problem for the operation of computers. This data has been released by the Microsoft company itself that the problem that arose on July 19 caused a problem called 'Blue Death of Screen' (BDOS) on at least 85 lakh computers. The entire screen of computers is suddenly working due to this. The letters turned sky blue and an error message started appearing on them. Although such messages of errors remain local due to various activities on computers, but this time the problem was worldwide. That's why. This happened because CrowdStrike, another company to protect Microsoft computers from cyber attacks, had released an automatic 'software update' for all Microsoft computers, which kept on coming and leaving some flaws. As this software update begins, Microsoft WindowsThe computers running on it stopped operating. Since this Computers are equipped with automatic shutdown mechanisms when an internal (such as a

hardware or motherboard problem) or external problem (such as a virus attack or cyber attack) occurs, so they may stop working as soon as a faulty software update is introduced. . In particular, the blue screens of millions of computers connected to the 'Clyde Network' made it clear that their system had crashed. This software update, called CrowdStrike Falcon, is actually a cyber security tool, whichIt is designed to protect computers from various cyber attacks. But there was a technical flaw in it. Therefore, the operation of computers equipped with Microsoft Windows stopped suddenly. There is a need to consider that in the present world, when there is talk of handing over all the work to internet based technologies and devices, what will happen to the world if there is an immediate 'shutdown'. The artificial intelligence which is being touted as the cure for all diseases is not a blessing from the sky but it is also based on the Internet andThere is a system based on the network of computers, which is called Tuki Vhee Ki Ran' Bhi' Dha Dhawana Vadhna Method. There is also a possibility that some faulty system operating within it might do such a thing and the world would remain cheated. Today, the way hospitals are being run all over the world through the network of computers connected to the Internet, traffic control is being done, stock markets, reservation systems and even the security systems of countries are based on them - in such a situation, if there is any technical flaw, all the arrangements are being made.

Vijay Garg
Retired Principal Educational
Columnist Malout Punjab

Can destroy in a single moment. It is noteworthy thatThere is no dearth of factors causing such technical flaws. This can happen due to cutting of the 'cable' laying under the sea providing internet services. This situation can occur in case of server failure due to power failure. This is a recent example of a software glitch, but this can also happen due to a computer virus attack or a cyber attack by an enemy country. It is possible that the situation may worsen due to the satellites through which internet or cloud internet services are being provided, getting hit by a solar storm. to sayThere are anti-viruses available to protect computers from viruses, there are many measures to prevent cyber attacks, but what about other technological disasters when a simple activity like a software update can create such a big crisis. Go. The latest digital tsunami occurred when a company implemented a legitimate and possibly tried and tested technique like a software update. But imagine what happens when a hostile country, hacker or terrorist group deliberately unleashes a technological disaster on the world. What will be the result if I join forces? This is all is a strange irony that the Texas (America) based cyber security company CrowdStrike is responsible for protecting millions of computers running the 'Aapre Operating System' called Microsoft Windows from cyber attacks and keeping them running smoothly. A software update recently caused such a huge digital disaster. This company is considered an

expert in cyber security. It is claimed that corporate networks and cloud networks of large companies, airlines, emergency services andThis company plays an important role in protecting connecting devices etc. from computer viruses, malware and hacking. Especially companies using cloud network services take the services of CrowdStrike to keep their servers safe from cyber attacks and hacking. This company is said to play an important role in investigating cyber attacks around the world. But the latest incident has raised questions on the credibility of CrowdStrike company as well as Microsoft. Similarly, in 2010, antivirus manufacturing company McAfee was unaware of a mistake.Windows XP PCs were discontinued worldwide in 2015. There was a similar stir at that time also. It is not that this is the only incident of internet dependent cyber network being disrupted. Small technical accidents happen frequently. Sometimes the server of 'Meta', the company that operates WhatsApp, Instagram, Facebook etc. gets stalled, and sometimes Google's performance slows down. Cyber ??attacks and hacking have shocked the world. It is true that many tasks have become convenient with the Internet and computers, butAs our dependence on selected technology companies is increasing, we will have to be prepared for such technological disasters. How can a technological storm destroy a world which has turned into an island with the help of technological arrangements? The time has now come to remember this lesson and make arrangements to avoid it.

Nostradamus of US presidential polls favours Kamala Harris over Trump

Renowned election forecaster Allan Lichtman, known for his accurate predictions using the "13 Keys to the White House" formula, currently favours Vice President Kamala Harris over former President Donald Trump in the 2024 presidential election. Lichtman has yet to make his final prediction though.

Renowned American election forecaster Allan Lichtman, known as the Nostradamus of US presidential elections, has made a preliminary prediction for the 2024 presidential election, which will be held on November 5. Lichtman, who has accurately predicted nine of the past 10 elections since 1984, currently favours Vice-President Kamala Harris over the Republican presidential candidate, Donald Trump, according to his "Keys to the White House" formula. However, a final prediction for the race is yet to be made.

Nostradamus was a famous 16th-century French astrologer who is said to have predicted many important world events that happened long after his death. Lichtman, on the other hand, has been predicting US elections for the past 40 years. The US presidential election occurs every four years.

As a history professor at American University for 50 years, Lichtman developed the renowned "13 keys to the White House" method that establishes a strong indication of who will win the election.

This method consists of 13 true/false questions, and if six or more keys go against

the incumbent party, Lichtman predicts their defeat. If fewer than six went against it, it would win.

At the beginning of the presidential election cycle, Democrats were handed one automatic "key" for President Biden's incumbency. However, the ballot has since seen a dramatic shift. After President Joe

Biden's poor performance in the first presidential debate held on June 27 in Atlanta,

Georgia, he quit the presidential race and endorsed Kamala Harris for the presidency. Kamala Harris is an Indian-American politician.

DEMOCRATS WITH KAMALA HARRIS AS NOMINEE HAVE 6 OF 13 KEYS

Democrats, with Harris as the likely Democratic presidential nominee, currently hold

six of the 13 keys, including primary contest, short-term economy, long-term economy, policy change, no scandal, and no challenger charisma, reported the New York Post.

Republicans hold three keys -- winning the House majority in the 2022 midterms, the current incumbent not seeking re-election, and the current incumbent lacking charisma.

If Democrats lose three more keys, they would be the projected "losers" according to Lichtman's formula. Despite this, Lichtman believes "a lot would have to go wrong for Harris to lose", according to the New York Post. Nostradamus of US presidential elections will make his final prediction for this cycle after Democrats choose their nominee at the Democratic National Convention (DNC). The DNC is scheduled for August 19. Lichtman has a strong track record, correctly predicting Trump's win in 2016 and Biden's win in 2020. His formula has been used to predict the outcome of presidential contests with a high success rate since its development in 1981.

US man damages official vehicles guarding Kamala Harris's stepdaughter, arrested

The man, Harry Heymann, appeared to be a supporter of a small group of citizen activists who call attention to—and sometimes personally modify—the obstructed licence plates often used by motorists to evade tolls and traffic enforcement in New York.

A Manhattan software developer was arrested and charged Tuesday with damaging the licence plate covers on two SUVs belonging to a Secret Service detail assigned to Vice President Kamala Harris' stepdaughter. The man, Harry Heymann, appeared to be a supporter of a small group of citizen activists who call attention to

sometimes personally modify the obstructed licence plates often used by motorists to evade tolls and traffic enforcement in New York. Heymann, 45, approached the unmarked vehicles outside a Tribeca restaurant, then broke off their licence plate covers on the back, according to a criminal complaint. The vehicles belonged to

Secret Service agents assigned to protect the vice president's stepdaughter, Ella Emhoff, as she ate lunch at Bubby's, a nearby restaurant. Video obtained by TMZ showed Emhoff being ushered into a black SUV and a man being led away in handcuffs.

"At no point was any protectee in danger as a result of this incident," said James Byrne, a spokesperson for the Secret Service. Heymann was charged with obstructing governmental administration and criminal mischief. He did not respond to a voicemail and his attorney declined to comment.

Drivers in New York often use illegal plate covers to avoid tolling systems and traffic cameras that rely on automated license plate readers. In recent years, a small group of citizen activists have

taken countermeasures to stop drivers from obscuring their licence plates. Gersh Kuntzman, the editor of news site Streetsblog NYC, popularised the efforts in 2022 with a series of videos and a recent Daily Show appearance showing him personally un-defacing licence plates. Kuntzman and his followers have used markers to redraw plate numbers that have been scraped away, removed tape and stickers, fixed bent plates or unscrewed coverings that render plates unreadable. Their repair efforts often focus on the private vehicles of law enforcement officers and court system personnel parked near police precincts and courthouses. An X profile associated with Heymann showed dozens of posts about obscured licence plates and illegally parked police vehicles in

Manhattan. "I do feel a certain amount of responsibility here," Kuntzman told The Associated Press Wednesday. A spokesperson for the Secret Service didn't respond to a question about why the two vehicles featured licence plate covers. "Like this gentleman who may or may not have broken the law, I have been outraged by the way in which public officials, including those whose job it is to enforce the law, have wilfully broken the law and made our roads less safe," Kuntzman added. He continued: "As members of the public, we do have a responsibility to play a role in keeping the roadways safe. If that means cleaning up a piece of state property that is required by law to be readable, I'm OK with that. That said, I have never messed with the Secret Service."

9/11 attack mastermind, two other plotters agree to plead guilty, says Pentagon

The man accused of masterminding the September 11, 2001 attacks, Khalid Sheikh Mohammed, and two of his accomplices, held at the US military prison at Guantanamo Bay, Cuba, have agreed to plead guilty, the Pentagon said on Wednesday.

The Pentagon did not elaborate on the plea deals. A US official, speaking on condition of anonymity, said the plea deals almost certainly involved guilty pleas in exchange for taking the death penalty off the table. The official said the terms of the agreement had not been publicly disclosed but acknowledged a plea for a life sentence was possible. Mohammed is the most well known inmate at the detention facility in Guantanamo Bay, which was set up in 2002 by then-US President George W Bush to house foreign militant suspects following the September 11 attacks on the United States.

Its population grew to a peak of about 800 inmates before it started to shrink. There are 30 inmates today. Mohammed is accused of masterminding the plot to fly hijacked commercial passenger aircraft into the World Trade Center in New York City and into the Pentagon. The 9/11 attacks, as they're known, killed nearly 3,000 people and plunged the United States into what would

become a two-decade-long war in Afghanistan. His interrogations have long been the subject of scrutiny. A 2014 Senate Intelligence Committee report on the CIA's use of waterboarding and other enhanced interrogation techniques said that Mohammed had been waterboarded at least 183 times. Plea deals were also reached by two other detainees: Walid Muhammad Salih Mubarak

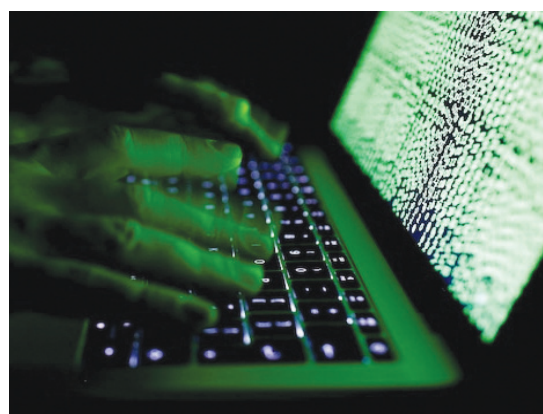
Bin Attash and Mustafa Ahmed Adam al Hawsawi, according to a Pentagon statement. The three men were initially charged jointly and arraigned on June 5, 2008, and then were again charged jointly and arraigned a second time on May 5, 2012, the Pentagon statement said. US Senate Republican Leader Mitch McConnell condemned the plea deals.

300 Indian banks hit after ransomware attack cripples payment systems: Report

A ransomware attack on a service provider of banking technology systems has temporarily shut down nearly 300 small banks across India. An audit was being conducted to ensure the attack does not spread further.

A ransomware attack on a technology service provider has forced payment systems across nearly 300 small Indian local banks to shut down temporarily, two sources directly aware of the matter said. The attack affected C-Edge Technologies, a provider of banking technology systems to small banks across the country, they said. C-Edge Technologies did not respond to an email seeking comment. The Reserve Bank of India, the country's banking and payment system regulator, did not respond to Reuters' request for comment. The National Payment Corporation of India (NPCI), an authority that oversees payment systems, in a public advisory issued late on Wednesday, said that it had "temporarily

isolated C-Edge Technologies from accessing the retail payments system operated by NPCI". "Customers of banks serviced by C-Edge will not be able to access payment systems during the period of isolation," the NPCI said. Nearly

300 small banks have been isolated from the country's broader payment network to prevent any wider impact, the sources, who are officials at a regulatory authority, said. "Most of these are small banks and only about 0.5 per cent of the country's payment system volumes would be impacted," said one of the sources. India has nearly 1,500 cooperative and regional banks which mostly have operations outside big cities. It is some of these banks that have been affected, sources said. NPCI is conducting an audit to ensure that the attack does not spread, the second source said. The RBI and the Indian cyber authorities have warned Indian banks about possible cyber attacks in the past few weeks, banking industry sources and the first source said.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

SUNRISE
TOURS AND TRAVEL

ON DOUBLE
OCCUPANCY
\$3120
PER PERSON

EXPLORE ITALY WITH US

8 DAYS TOUR

Discover, Experience, and Cherish Memories That Last a Lifetime!

INCLUSIONS

- LUXURY 07 NIGHTS ACCOMODATION
- ALL BREAKFAST AND DINNER INCLUDED
- PRIVATE LUXURY TRANSPORT THROUGHOUT THE TRIP
- PRIVATE GUIDED TOURS
- WATER AND SOFTDRINKS DURING TRAVEL
- PRIVATE AIRPORT TRANSFER

CITIES

- MILAN
- VERONA
- VENICE
- FLORENCE
- PISA
- ROME
- LAKE COMO

**ADVENTURE
AWAITS!**

☎ 516-216-4433 / 516-690-1257

✉ msmiglani22@gmail.com

🏠 22 W Marie St, Hicksville,
NY 11801

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

Travel Asia!

Country Destinations

Vietnam, Cambodia, Singapore & Bali

Per Person
\$2395
On Double
Occupancy

14 Days Tour

Package Includes :

- 03 Night Accommodation in Hanoi with Breakfast.
- 02 Night Accommodation in Danang with Breakfast.
- 03 Night Accommodation in Siem Reap with Breakfast.
- 02 Night Accommodation in Singapore with Breakfast.
- 03 Night Accommodation in Bali with Breakfast.
- All tour & transfer as per itinerary.
- All tour & transfer on private basis.

📞 516-216-4433
516-690-1257

📍 22 W MARIE ST, HICKSVILLE, NY 11801

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website

WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor

Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

New York Metro Sports held a Press conference for their coming Kabaddi Cup on Wednesday August Ast, 2024

New York Metro Sports Club organising New York Kabaddi Cup 2024 in Mitchel Field Athletic Complex A Charles Lindbergh, Uniondale NY 11553 on Saturday September 14th 2024

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਖੇਡਾਂ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਬੱਡੀ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ ਜੋ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਦਰੁਸਤ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਨਾਲ ਡਾਹੜਾ ਮੋਹ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਇਹ ਵੀਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

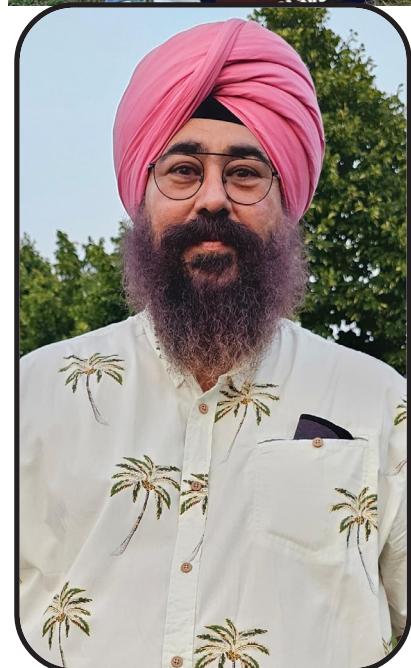
14, 2024 ਨੂੰ Mitchel Field Athletic Complex Uniondale NY ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ (ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ) ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

New York Metro Sports ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਅਗਸਤ 1, 2024 ਨੂੰ Mitchel Field Athletic Complex Uniondale NY ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ Press conference ਬੁਲਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਸੰਧੂ, ਜੱਬਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਬਿੱਲਾ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਚੋਪੜਾ, ਮੈਨੀ ਚੱਡਾ, ਰਾਜੀਵ ਮੈਨੀ, ਕਾਲਾ ਜੰਡੀ, ਟੋਨੀ

ਮੁਲਤਾਨੀ, ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਟੀਮ, ਸਮੂਹ ਸਹਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਡਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਡ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿ ਸਕਣ। ਰਵੀ ਸੰਧੂ ਜੀ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚਣ। ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦੇ ਵਿਜੇਤਾ ਟੀਮ ਨੂੰ Ford Tractors ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੈਨੀ ਚੱਡਾ ਜੀ ਅਤੇ ਰਵੀ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਣਨਿੱਖੜਵਾ ਅੰਗ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ Long Island NY ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਕਬੱਡੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ Mitchel Field Athletic Complex ਦਾ ਇਹ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬਲਿਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਏਗੀ। ਇਸ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਲਈ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਮੁਫਤ ਹੋਵੇਗੀ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

ਖਰਾ ਸੱਚ

Vol 4, Issue 264

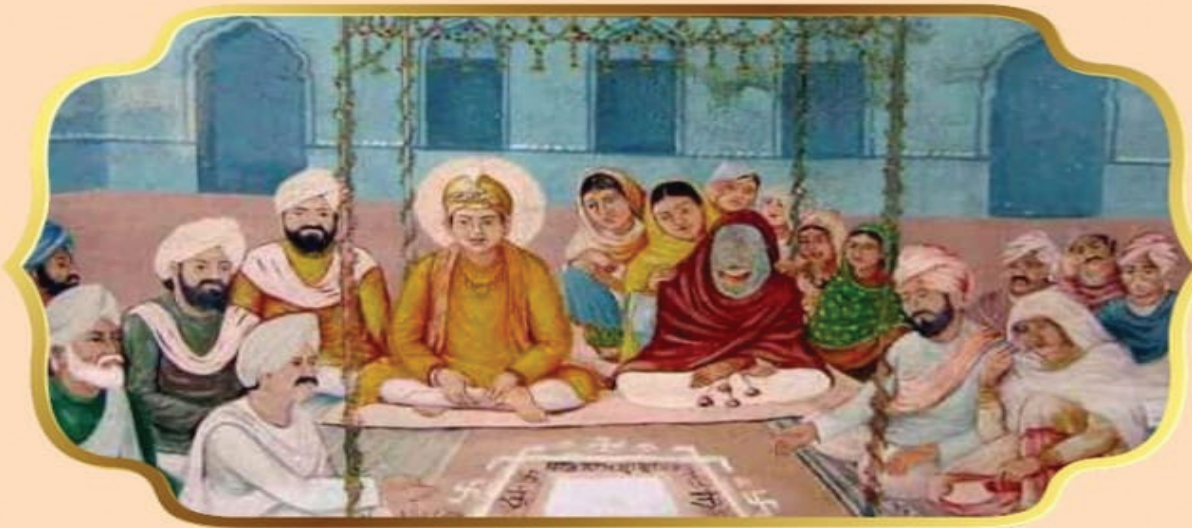
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਆਫ ਲਾਂਗ ਆਇਲੈਂਡ Guru Nanak Darbar of Long Island

11 N Broadway, Hicksville, NY 11801 Tel : (516) 933-4878

ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਅਤੇ ਜਗਤ ਮਾਤਾ
ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ ਦੇ
537ਵਾਂ ਵਿਆਹ
ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਮਹਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਆਫ ਲਾਂਗ ਆਇਲੈਂਡ

ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ 2024 ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ
ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ 2024 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਨੋਟ:- ਮਿਤੀ 9,10,11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਣਗੀਆਂ
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ
ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

ਬਾਬਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਹਿਤਾ ਚੌਂਕ
ਵਿਆਹ ਅਸਥਾਨ ਗੁ: ਖੂਹ ਸਾਹਿਬ,
ਅੱਚਲੀ ਗੋਟ, ਬਟਾਲਾ

ਭਾਈ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ,
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਭਾਈ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਗਿਆਨੀ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਾਲੇ

ਬਾਬਾ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ

LIVE ON

ਖੰਡਾ

ਖੜਕੇਗਾ

ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਮਾਣਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਰੌਣਕ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੁੱਬੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਓਵੇਂ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ, ਭੈਣ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮੌਜ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਅਤੇ ਥਾਪੜੀਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ, ਮੇਹੰਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੰਗੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਇਕੇ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮੌਜ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਅਤੇ ਥਾਪੜੀਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ, ਮੇਹੰਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੰਗੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ

ਮਨਾਉਣਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮਾਨਸੂਨੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੁੱਬੀਆਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜੀਵਨਦਾਇਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹਰਿਆਵਲੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਫਸਲਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਮਾਣਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਰੌਣਕ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੁੱਬੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਓਵੇਂ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ, ਭੈਣ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮੌਜ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਅਤੇ ਥਾਪੜੀਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ, ਮੇਹੰਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੰਗੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ

ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਸਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, +91-62806-42308

ਮਾਇਕੇ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਣ ਮਿਟਣ ਨਾਲ ਮੌਜ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਅਤੇ ਥਾਪੜੀਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ, ਮੇਹੰਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੰਗੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮਾਨਸੂਨੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੁੱਬੀਆਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਠੰਢਕ

ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜੀਵਨਦਾਇਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹਰਿਆਵਲੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਪੂਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਈ ਅਧਾਰਤਿਆਰੀ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ, ਗੀਤਾਂ, ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ

ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ

ਟਿਕਾਣਾ ਹੁੰਦੇ, ਅੱਜ ਇੱਥੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਤੇ ਹੋਰ। ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਗਜ਼ੀ ਬੈਠ-ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਿਖਾ ਦੇ ਕਚਹਿਰੀ ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ 10-15 ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਆਉਣੋਂ ਰੋਕ ਦੇ ਬੱਸ। ਗੁੱਜਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪੋ 5-7 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇੱਥੋਂ ਭਜਾ ਦੇਉਂ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਆਪਾਂ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਾੜ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਬੱਸ ਤੂੰ ਇੰਨਾ ਕਹਿਣੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਾਲੋਨੀ ਕੱਟਣੀ ਹੈ। ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜਚ ਗਈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾ ਕੇ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਲਿਖ-ਲਿਖਾਅ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ 2-3 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਨਾਲ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਚੁੱਕਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੁੜੀ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਮਰ-ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਿੱਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਸਮੇਤ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਹੀ ਕਿਪਰੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਹਰਮਨ ਆਪੋ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਪੋਥੇਬਾਜ਼ ਨਿੱਕਲੀ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਓ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸਮੇਟ ਲਵਾਂਗਾ।

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਸੁਭਾਅ ਸੀ ਹਰਮਨ ਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਮਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਤਾ ਲਾਡਲਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਨ ਕਰ ਕੇ ਉੱਥੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੋਹ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋਸਤ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ-ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਖਾਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਮੋਟਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਉਹਦੀ ਬੇਬੇ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਉਹ "ਬੱਸ ਹੁਣੇ ਆਇਆ" ਕਹਿ ਕੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਘਰ ਮੁੜਦਾ।

ਹਰਮਨ ਦੇ ਲੰਮ-ਸਲੰਮਾ ਮੁੱਛ-ਫੁੱਟ ਗੱਭਰੂ ਤੇ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਘਰ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਡੇਰੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਪਰ ਹਰਮਨ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਾਸਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਟੀ ਉਹਦਾ ਪੱਕਾ ਯਾਰ ਸੀ। ਬੰਟੀ ਜਲੰਧਰ ਨੇੜਲੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮਹੀਨੇ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੋੜਾ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਬੰਟੀ ਦਾ ਪਿੰਡ ਦੂਰ ਹੋਣ ਕਈ ਬਾਰ ਹਰਮਨ ਬੰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਬੜਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਮੋਟਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਦਾ ਅਜਬ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰਮਨ ਬੁੱਤ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਚੁੱਬੇ 'ਤੇ ਅੱਧ ਡਿੱਜੀ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸਿੱਦੇ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਹੋ ਕੇ ਕੁੱਝ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਕੱਪੜੇ ਧੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਇੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਦੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ 'ਤੇ ਨਾ ਪਈ। ਸਿੱਦੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੜਬੜਾਹਟ ਜਿਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਕੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਕੋਠੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਬਿਨਾਂ ਦੇਰ ਕੀਤਿਆਂ ਹਰਮਨ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਦੇ ਉਹਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਈ ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੱਝਾਂ-ਗਾਵਾਂ ਚਰਾਉਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਉੱਥੇ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸੱਚ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਬਈ ਕੁੜੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਹਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਉਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਾਕਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਹਰਮਨ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਹੀ ਸਿੱਦੇ 'ਤੇ ਮਰ ਮਿਟਿਆ ਸੀ। ਮੈਂਕੇ ਨਾ ਗਵਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਸਿੱਦੇ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਹੁਣ, ਜੇ ਤੇਰਾ ਸਦੀਵੀ ਸਾਥ ਮਿਲੇ।' ਸਿੱਦੇ ਝੱਟ ਹੱਥ ਛੁਡਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੱਲੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਈ। ਜਾਂਦੀ-ਜਾਂਦੀ ਨੇ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾ, ਮੈਨੂੰ ਡਰਪੋਕ ਕਰਿਣੈ, ਜਾਣਦੀਆਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਦਲੇਰੀ ਨੂੰ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਿੱਦੇ ਆਪ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੋਹਣੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ 'ਚ ਹਰਮਨ ਨੇ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਿੱਦੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਹਲੂਣਾ ਤਾਂ ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਉਚ-ਨੀਚ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਉਲੰਘਣੀ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਸਾਂ ਕਿਤੇ ਤੜਕੇ ਜਿਹੇ ਅੱਖ ਲੱਗੀ। ਜਾਗਦੇ ਦੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸਿੱਦੇ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ 'ਚ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅੱਖ ਲੱਗੀ 'ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਰਾਤ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸਿੱਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹਰਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇਰ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ। ਉੱਠ

ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਬਾਹਰ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਾ-ਧੋ ਕੇ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਕਿੱਕ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਂ ਭੱਜੀ ਆਈ ਕਿ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾ ਲੈ ਪਰ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭੁੱਖ ਕਿੱਥੇ ਸੀ। ਬੱਸ ਹੁਣੇ ਆਇਆ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸੂਟ ਵੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਡਿੱਜੇ ਕੱਪੜੇ ਸੁਕਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਕੋਠੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ। ਉੱਥੋਂ ਬਾਗੀ ਥਾਣੀ ਦੂਰ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਜਾਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਡੰਗਰ-ਵੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਗੁੱਜਰ ਆਪਣਾ ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਚੁਰਾਉਣ ਲਈ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਵਰ੍ਹਦੇ ਮੀਂਹ 'ਚ ਭੱਜਦਾ ਹੋਇਆ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਰੁਕਿਆ। ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੀ ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਹ ਹੀ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਘਬਰਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਇੱਥੋਂ ਚਲਿਆ ਜਾਹ ਸਰਦਾਰਾ, ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾ ਹੀ ਵੱਢ ਦੇਣੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ।' ਹਰਮਨ ਨੇ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ਼ਕ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਠਿੱਲੂਣਾ ਤਹਿ ਹੈ ਜਦ, ਫੇਰ ਘੜਾ ਕੱਚਾ ਕੀ ਤੇ ਪੱਕਾ ਕੀ?' ਸਿੱਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਝਪਕਾ-ਝਪਕਾ ਕੇ ਹਰਮਨ ਦੇ ਕਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਸਿੱਦੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਕ ਭੁੱਖਾ-ਭਾਣਾ ਬੰਦਾ ਜਾਨ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਆਇਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਕੱਲੀ-ਕੱਲੀ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।' 'ਕਾਰਨੂੰ ਮੁੱਖਲ ਉਡਾਉਣੈ ਸਰਦਾਰਾ, ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਕਿੱਥੇ ਖਾ ਸਕਦੈ।' ਹਰਮਨ ਨੇ ਇਕਦਮ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਦੇਖ ਸਿੱਦੇ, ਮੈਂ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ, ਤੂੰ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਹੈਂ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਤੇਰੀ ਤੇ ਨਾ ਮਾਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਸਮਝ ਲੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੁਣ।' ਸਿੱਦੇ ਦਾ ਭਖਦਾ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਸੁਰਖ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਬੱਲੇ ਸਰਦਾਰਾ, ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਇਸ਼ਕ-ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਗੋਤੇ ਲਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ, ਉੱਤੇ ਕਹਿੰਦੈ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।' ਹਰਮਨ ਨੇ ਹੱਕ ਭਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਸਿੱਦੇ, ਹੀਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਾਲ ਰਾਝੇ ਨੂੰ ਚੂਰੀ ਖਵਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਤੂੰ ਰੋਟੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੁਰਕੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਿਲਾ ਸਕਦੀ।' ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸਿੱਦੇ ਸ਼ਰਮਾ ਕੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਅਚਾਨਕ ਮੀਂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਝੱਖੜ ਤੇ ਹਨੇਰੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਵਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ

ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ, ਬੇਖ਼ੌਫ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ-ਮਿੱਕ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਸਿੱਦੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਢਲਕੇ ਮੋਤੀ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਸਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਹੰਝੂ। ਤੁਫਾਨ ਥੰਮ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਮਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਂਗਲੀ 'ਚ ਪਾਇਆ ਛੱਲਾ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਿੱਦੇ ਦੀ ਉਂਗਲ 'ਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵੀ ਹਰਮਨ ਪਿੰਡ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੰਟੀ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਯਕੀਨ 'ਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਬੰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਤੇ ਯਾਰੀ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਬੰਟੀ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਹਰਮਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਹਰਮਨ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਸੁਣ ਕੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਭੜਕਿਆ ਪਰ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਠੰਢੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗੱਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬੰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਆਵੇ। ਬੰਟੀ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਲੰਬੜਦਾਰ ਦਾ ਰੁਕਿਆ ਲਾਵਾ ਇਕਦਮ ਫਟ ਗਿਆ। ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਹੀ ਝਮਲਾਇਆ ਹੋਇਐ ਵੱਡੇ ਲਾਟ ਸਾਬੂ ਨੂੰ, ਚਾਲੀ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ

ਮਾਲਕ ਐ ਜੱਟ ਦਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਵੀਹ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਮੱਥਾ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ 'ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਮਾਜਰੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ, ਜੀਹਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਫਿਰਦਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸਾਲਾ ਰੂੜੀ 'ਤੇ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰਦੈ। ਸਮਝਾ ਲੈ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਨੂੰ, ਪਾਤਾਲ ਦਾ ਮੇਲ ਕਦੇ ਵੀ ਆਸਮਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।' ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ ਕਿਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਕਿਆ ਕਹਿੰਦਾ, 'ਏਦੂੰ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਹ ਕਲੰਕ ਤਾਂ ਨਾ ਲੱਗੂ ਕਿ ਲੰਬੜਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹ ਲਿਆਂਦੀ। ਇਹ ਨਾ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾਂ ਤੇ ਨਾ ਮੈਂ ਹੋਣ ਦੇਣੈ।' ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰਮਨ ਵੀ ਉਸੇ ਦੀ ਔਲਾਦ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਉਧੇੜ-ਬੁਣ 'ਚ ਫਸੇ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਪਿਆਲੇ ਯਾਰ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਈ ਸੌਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਲੰਬੜਦਾਰ ਤਾਂ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਰਫਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਂਗ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਦੇਖ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਉ, ਨਾਲੇ ਅਣਖੀ ਉਹ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਨੇ, ਕੀ ਪਤੈ ਅਗਲੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਾਰਨ ਤੇਰਾ ਜਾਂ ਹਰਮਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ

ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਹਰਮਨ ਤੇ ਬੰਟੀ ਨੂੰ ਘਰ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਅੱਗੋਂ ਗੁੱਜਰਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ, 15-20 ਗੁੰਡੇ-ਨੁਮਾ ਬੰਦਿਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਬਲਵੰਤ ਬੋਲਿਆ, 'ਆ ਬਈ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਇਸ ਕਾਲੋਨੀ 'ਚ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਪਲਾਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।' ਲੰਬੜਦਾਰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਪੋਥੇਬਾਜ਼ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗਿਆ। 'ਹੁਣ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਲਗੇਂ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦੀ ਐ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ, ਆਹ ਦੇਖ ਤੂੰ ਆਪ ਤਾਂ ਸੌਦਾ ਕੀਤੇ ਯਾਰ, ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਨਾਲੇ ਪੋਥੇਬਾਜ਼ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਪੋਥੇਬਾਜ਼ ਤਾਂ ਤੂੰ ਐਂ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਗੁੱਜਰਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਤੂੰ, ਆਪਣਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਲੰਬੜਦਾਰਾ ਤੂੰ ਤਾਂ। ਚੱਲੋ ਹੁਣ, ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਕਰਨੈ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਂ ਥਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਕਰੋ।' ਲੰਬੜਦਾਰ ਆਪਣੀ ਬੂਠੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੋ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਸਿੱਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਿੱਲੂ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਬਲਵੰਤ ਤਾਂ ਬੇਗਾਨਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰਮਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਨੇ ਹੀ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਸਰਹਿੰਦ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪੰਜਾਬ)
ਸੰਬਾ-9888940211

ਖੇਤੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ - ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗਾ

"ਲੋੜ ਕਾਂਡ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ" ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਨ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਪੇਟ ਦੀ ਖਾਤਰ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਲਦਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਆਪਣੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਤੱਕ ਹਲ ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਵਣਮਾਣਸ ਤੋਂ ਮਾਣਸ ਜੂਨੀ ਵੱਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ। ਉੱਦੋਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸੂਝ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਖੇਤੀ ਪੰਦਾ ਹੱਲ ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵੱਲ ਤੁਰਿਆ। ਹਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਚੱਲੀ। ਹਲ ਨਾਲ ਖੇਤ ਬਾਹ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬੀਜ ਦੇ ਬੀਜਣ ਯੋਗ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉੱਤੇ ਬਲਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉੱਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਵੇਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਪੱਧਰੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੌਖੀ ਵਾਹੁਣ

ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਖੇਤੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਦਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰ ਧੰਦੇ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਸੀ। ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਾਲੀ ਦਾ ਤਖੱਲਸ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਹਾਲੀ ਸਵੇਰੇ ਸੁਵੱਖਤੋਂ ਉੱਠ ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਘਾਹ ਪੱਠਾ ਪਾ ਕੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਹੀ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪੰਜਾਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉੱਤੇ ਹਲ ਰੱਖ ਖੇਤ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਖੇਤ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਲੀ ਨਾਲ ਹਲ ਜੋੜ ਕੇ ਖੇਤ ਵਾਹੁਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਖੇਤ ਵਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਜੋਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਸਾਉਣੀ ਦੋਵੇਂ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਜੋਤੋ ਲੱਗਾ ਕੇ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸੁਹਾਗੇ ਦੇ ਰੋਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਹੀ ਬੀਜੀ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਖੇਰ ਵਾਹੁਣ ਅਤੇ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਹਾਗਾ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਸੋਚ ਤਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਹੈ। ਹਲ ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੈ। ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਨੂੰ ਸਵਾਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਹਰਣਹਾਲੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਕਾਰਖਾਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦਰੁਸਤੀ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਲ

ਦੇ ਵਾਲੇ ਚੰਡ ਕੇ ਤਿੱਖੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਹਰਣਹਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਨੁੱਕਰੇ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੇ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲੀਰੋ ਲੀਰੋ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਠਾਠ - ਬਾਠ ਰਈਸਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਕਿਰਤ ਵੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਮੋਹਨਤੀ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਖੁਸ ਗਿਆ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਨਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਜਾਣੀਆ, ਆਖਰ ਹੱਥੀ ਖੇਤੀ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਆਸ ਅਤੇ ਖਿਆਲ ਪਰ ਭੁੱਲੇ ਵਿਰਸੇ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਕਿੱਥੇ ਮੁੜਨ ਦੇਣਾ ਖੱਲੀ ਖੁੱਜੀ ਲੱਗੇ ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਬੁਰਦੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਲਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦੇ। ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਹਵੇਲੀਆਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋਅਪੀਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦੇ।

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
9878111445 ਅਭਿਆਣਾ ਕਲਾਂ

ਓਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ 'ਚ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਫਿਲਮੀ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸਨ

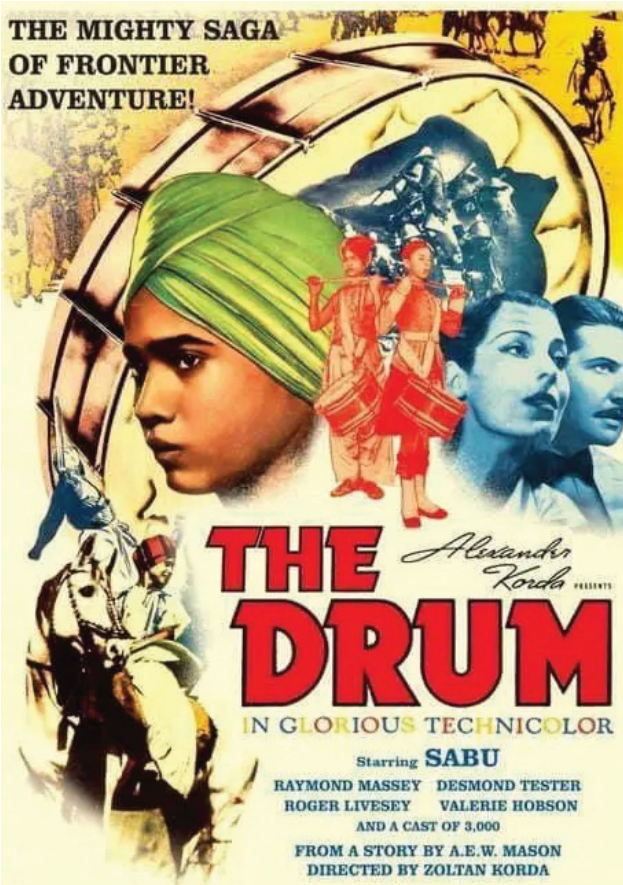
ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਨਾਮ ਬਦਲੇ

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਦਸੰਬਰ 1899 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਨਮ ਦੀ ਤਰੀਖ ਤੇ ਸਾਲ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਇਸੇ ਤਰੀਖ ਤੇ ਸਾਲ ਲਈ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਤਰੀਖ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਨਰੈਣੀ ਸੀ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਚੂਹੜ ਰਾਮ ਸੀ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਵੀ ਨਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਬਦਲੇ ਸਨ। ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ 1927 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਂ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫਰੋਕ ਬਾਜ਼ੀਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸੀ। ਰਿਹਾਈ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਨਵੇਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਲ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਯੂਐੱਸ ਸਿੱਧੂ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਯੂਐੱਸ ਅਜ਼ਾਦ, ਸਿੱਧੂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 1940 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਉੱਤੇ ਓਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਮਗਰੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ਾਦ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਿਆ ਸਨ ਉਹ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸਾਲ 1933 ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਥਾਂ ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਸੀ। ਉਦੈ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫਰੋਕ ਬਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਖੂਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਅਲੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਸੀ 527531। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਣ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸ਼ਹਿਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ' ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਕੀਰਤੀ ਕਾਲਜ ਨਿਆਲ-ਪਾਤੜਾਂ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਏ ਸਾਗਾ ਆਫ ਵੀਡਮ ਮੂਵਮੈਂਟ ਐਂਡ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 13 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਦੇ ਕੈਕਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੈਫੀਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਰਹੇ ਮਾਇਕਲ ਓਡਵਾਇਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਇਕਲ ਓਡਵਾਇਰ ਦਾ ਕਤਲ 1919 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਾਮ ਬਦਲੇ, ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵੀ ਅਪਣਾਏ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਕਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ

ਕੁਝ ਖਾਸ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਅਨੁਸਾਰ 1934 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਇਟਲੀ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ 3-4 ਮਹੀਨੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੀਆ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ 1934 ਦੇ ਆਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚੇ। 1936 ਤੋਂ 1937 ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੂਸ, ਪੋਲੈਂਡ, ਲਤਵੀਆ ਤੇ ਇਸਟੋਨੀਆ ਘੁੰਮਿਆ ਤੇ 1937 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ 4 ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 18 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਖਾਸਕਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਕਲਿੱਪ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਬਾਰੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਰਿਸਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਲਏ। ਸਾਰਿਆਂ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਫ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਪੀਟਰ ਬੈਂਸ ਰਿਸਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੀਟਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਸਾਲ 2004 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ, 'ਸਿਖਸ ਇਨ ਬ੍ਰਿਟੇਨ'। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ 1930ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ-ਮੋਟੋ ਰੋਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਜੱਥਾ ਇੱਕ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ

ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਿੱਧਾ ਖਾਲਸਾ ਜੱਥਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜੱਥੇ ਵਾਲੇ ਫਿਲਮ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀੜ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਬੱਬੂ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਭੀੜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆਏ

ਰੌਜਰ ਪਰਕਿੰਸ ਨੇ ਬੀਤੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੌਜ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮਾਇਕਲ ਓਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ, 'ਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈਗੇਜੀ'। 1989 ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਰੌਜਰਸ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਹੰਗਰੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ

ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡੀਊਸਰ ਐਲਕਸਜੈਂਡਰ ਕੋਰਡਾ ਨੇ ਡੈਨਹੋਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਟੂਡੀਓ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1930ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਯੂਰਪੀ ਸਹਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਸਾਬੂ ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਬੁਆਏ' ਤੇ 'ਦਿ ਫੋਰ ਫੈਦਰਜ਼' ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸਨ। ਰੌਜਰਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪੀਟਰ ਬੈਂਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਕਾਰ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡੈਨਹਮ ਸਟੂਡੀਓਜ਼ ਲਈ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫੀ ਰਿਸਰਚ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਨੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਈ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਤਕਾਲੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਕਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਕੋਪੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ 1938 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੀ। ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੂਰੀ ਦੇ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਐਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਦਿ ਡਰਮ' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਬੁਆਏ' ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਲਿੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਿੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਕਈ ਕਲਿੱਪਾਂ ਬਾਰੇ 'ਪੁਸ਼ਟੀ' ਹੋਈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਬੁਆਏ' ਵਿੱਚ ਕੰਮ

ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਲਿੱਪਾਂ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਇ ਹੈ। ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਲਿੱਪਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਐਕਾਊਂਟ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਰ ਫਰੇਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲਿੱਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਤਫ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪਸ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸੀਨ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ' ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਚਮਨ ਲਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅਸਰ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕੁਝ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਰਜ 'ਤੇ ਹੀ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਕਿੱਤੇ ਅਪਣਾਏ ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ 1919-1921 ਵਿਚਾਲੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਲਾਗੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰੇਲਵੇ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੇ ਤੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲ 1919 ਤੋਂ 1921 ਤੱਕ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸੇਵਾ ਮੈਡਲ' ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਨਵਤੇਜ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਰੋਬੀ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੋਟਰ ਮਕੈਨਿਕ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਫੋਰਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮਕੈਨਿਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਤਰਖਾਣ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ 1934 ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਰਤਾਨੀਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰਖਾਣ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਆ ਗਿਆ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੌਸਮ, ਜਾਣੋ ਕਿਹੜੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹੈ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ

ਫਰਵਰੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਲਵ ਬਰਡਜ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਵੀਕ 2022 ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਡੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਡੇਅ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 7 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 14 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਹਰ ਦਿਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲ, ਚਾਕਲੇਟ, ਤੋਹਫੇ ਆਦਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਵੀਕ ਆਉਣ 'ਚ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮਾਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਜਾਣੋ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ...

7 ਫਰਵਰੀ ਰੋਜ਼ ਡੇ
ਰੋਜ਼ ਡੇਅ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8 ਫਰਵਰੀ ਪ੍ਰਿੰਸ ਡੇਅ
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ 8 ਫਰਵਰੀ ਦਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸਤਾਵ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਿੰਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕੇਕ, ਗੁਲਦਸਤੇ ਆਦਿ ਜਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ।

9 ਫਰਵਰੀ ਚਾਕਲੇਟ ਡੇਅ
9 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਚਾਕਲੇਟ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਚਾਕਲੇਟ ਦੇ ਕੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋ।

10 ਫਰਵਰੀ ਟੈਡੀ ਡੇਅ
ਟੈਡੀ ਡੇਅ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਜਿੰਨੇ ਆਦਾਤਰ ਲੜਕੇ ਆਪਣੀ ਗਰਲਫ੍ਰੈਂਡ ਨੂੰ ਟੈਡੀ ਗਿਫਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਡੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

11 ਫਰਵਰੀ ਪ੍ਰਿੰਸ ਡੇਅ
11 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

12 ਫਰਵਰੀ ਹੱਗ ਡੇਅ
ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਓ

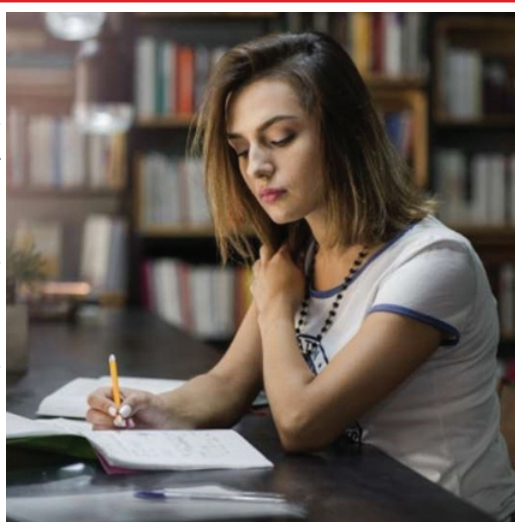
ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

13 ਫਰਵਰੀ ਕਿੱਸ ਡੇਅ
13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਿੱਸ ਡੇ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸਤੇ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ।

14 ਫਰਵਰੀ ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਡੇਅ
ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਡੇਅ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਨਾਲ ਕੁਆਲਿਟੀ ਟਾਈਮ ਬਿਤਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇ 'ਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਯਾਦਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਵਾਸਤੂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ

ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਾਸਤੂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਜੋਤਿਸ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਸਤੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾਲ ਤੋਂ ਵਾਸਤੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਸਤੂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਵਾਸਤੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਭਾਅ 'ਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਵਾਸਤੂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਲਣ ਕਰੋ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਨਹਾਉਣ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹਨੂੰਮਾਨ ਚਾਲੀਸਾ ਅਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਚਾਲੀਸਾ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਓ। ਨਾਲ ਹੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਾਇਤਰੀ ਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕਤ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਅਲਮਾਰੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰਬ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਰੱਖੋ। ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
-ਵਾਸਤੂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਰੁਕੀ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਜਾਂ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਰੱਖੋ।
-ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਨਾ ਰਹੇ।
ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ 'ਚ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੁਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਗਲੇਬ ਜਾਂ ਪਿਰਾਮਿਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
-ਸਟੱਡੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸਕਤੀ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਸਾਰਦੇ ਅਤੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਗਣੇਸ਼ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਫੈਟ ਬਰਨਿੰਗ ਜੂਸ ਨੂੰ ਡਾਈਟ 'ਚ ਕਰੋ ਸ਼ਾਮਲ

ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ੇ ਜੂਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਰਲ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਜੂਸ ਨੂੰ ਵੀ ਡਾਈਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਜ਼ੇ ਜੂਸ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ, ਖਣਿਜ, ਫਾਈਬਰ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀਡੈਂਟਸ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਲੋਰੀ ਬਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗਾਜਰ ਦਾ ਜੂਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸ਼ੇਬ, ਅੱਧਾ ਸੰਤਰਾ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਦਰਕ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਡੀਟੋਕਸ ਡਰਿੰਕ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਿਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਰੇਲੇ ਦਾ ਜੂਸ
ਕਰੇਲੇ ਦੇ ਜੂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਰੇਲੇ ਦਾ ਜੂਸ ਬਾਇਲ ਐਸਿਡ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਲੋਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੂਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਮਿਠਾਸ ਭਰਦੀ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲ-ਬਾਣੀ

ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਚੰਗਾ-ਮਾੜਾ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਬਗੈਰ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਹੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਦੀ ਬਹੁਤ ਸੋਚ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੋਲਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਲਣਾ ਸਿਰਫ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਕਲਾ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਦਾ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਇੰਨਾ ਮਨਮੋਹਣਾ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਲਣ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਛਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਇਸ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸੁਭਾਅ, ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਬੋਲਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ

ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਕਸਰ ਸੁੱਚ ਜਾਂ ਦੁੱਖ 'ਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਘੱਟ ਹੀ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਦੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਠੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਢੰਗ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਹਲਕਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਹਰ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬੋਲਚਾਲ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜਾਹਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਲਓ ਲੰਡਨ ਵਾਸੀਓ ...

ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੰਗੋ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ ਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਨਾਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਜੰਬਾਜ਼ ਸੂਰਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼- ਪੇਸ਼ ਹੈ।

ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਦੇਸ਼ਭਗਤ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਦਸੰਬਰ 1899 ਈ. ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਸ਼ੀਪ ਸ਼ਹਿਰ ਸੁਨਾਮ (ਜੋ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ), ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਕੰਬੋਰਾ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਿੰਡ ਉਪਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਤੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਪੁਤਲੀਘਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ (ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ) ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ (ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ) ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 1917 ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵੀ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ।

1918 ਵਿੱਚ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਤਿਆਪਾਲ ਅਤੇ ਸੈਫੁਦੀਨ ਕਿਚਲੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂਆਂ ਸਮੇਤ ਰੇਲਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਨੂੰ ਵੀਹ ਗਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਜਨਰਲ ਆਰ.ਈ. ਐਚ. ਡਾਇਰ ਨੇ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਾਗ @ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ ਵਿੱਚ 1500 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 1200 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਦਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਸਾਕੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਓਡਵਾਇਰ ਨੇ ਇਸ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਇਸ ਕਾਰੇ ਲਈ ਓਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। 1924 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ 1927 ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਕਹਿਣ ਤੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਮੁੜ ਆਇਆ। ਉਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ 25 ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਗੋਲੀ- ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ- ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਬਤਸ਼ੁਦਾ ਪੱਤਰਿਕਾ @ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ@, ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

1931 ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜਨਮ- ਸਥਾਨ ਸੁਨਾਮ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪੇਂਟਰ ਵਜੋਂ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ। ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ @ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ@ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵੱਖਰੇ ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਫੁੱਧੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਜਰਮਨੀ ਪਿਸਕਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। 1934 ਵਿੱਚ ਉਹ ਓਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਿਆ।

ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਉਤਾਵਲਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਮਿਹਨਤ- ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦਾ ਭੇਤ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 1940 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ: -ਭਾਵੇਂ ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 21 ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨੀ ਹੀ ਔਲੇ ਹਨ, ਜਿੰਨੇ ਕਿ 21 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੋਂ ਦੁਆ ਮੰਗੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵਾਂ! ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਆਖ਼ਰੀ ਸਲਾਮ!:-

13 ਮਾਰਚ 1940 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮੀ 4:30 ਵਜੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਕੈਕਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਰਾਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਫੇਅਰਜ਼) ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਓਡਵਾਇਰ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਭਾਲ ਸੀ। ਉਹ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮਲਸੀਆਂ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਵਾਲਵਰ ਆਪਣੀ ਜੈਕਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਲੁਕੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਓਡਵਾਇਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਮੌਚ ਤੇ ਆਇਆ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਢੇਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਲਾਰਡ ਜੈਟਲੈਂਡ, ਲੁਇਸ ਡੇਨ ਲਾਰੇਂਸ ਡੁੰਡਾਸ, ਚਾਰਲਸ ਕੋਚਰੇਨ ਬੈਲੀ ਜਿਹੇ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼

ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭੱਜਦੌੜ ਮੱਚ ਗਈ। ਪਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਨਾ ਹਿੱਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, -ਭਰਾਓ, ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਹੱਤਿਆਰੇ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਗੌਰੇ ਅਫ਼ਸਰ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸਨੇ ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ...- ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਟਕੇਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਨੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਬੋਧ ਸੁੱਟ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲੇ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਓਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ। ਬ੍ਰਿਕਸਟਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 42 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਾਣਾ ਖੁਆਇਆ ਗਿਆ। 4 ਜੂਨ 1940 ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਿਨਸਨ ਵੱਲੋਂ ਓਡਵਾਇਰ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕੇ.ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੈਨਨ ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਜੌਨ ਹਚੀਸਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 15 ਜੁਲਾਈ 1940 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ

ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: - ਮੈਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਓਡਵਾਇਰ ਨਾਲ ਘਿਰਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਭਿਆਨਕ ਕਾਰੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਬਦਲੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਮ(1914-1972) ਨੇ @ਜੀਵੇ ਦੇਸ਼ ਮਹਾਨ@ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ -ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਲਕਾਰ- ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲੀਕਿਆ ਹੈ:

ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਲਓ ਲੰਡਨ ਵਾਸੀਓ, ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਪੁਕਾਰਾਂ।
ਮੈਂ ਕਾਤਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦਾ, ਮੈਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ।
ਮੈਂ ਇਕਬਾਲੀ ਜੁਰਮ ਦਾ, ਨਹੀਂ ਜਿੰਦ ਪਿਆਰੀ।
ਮੈਂ ਨੱਸਣਾ ਮੂਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਮਾਰ ਉਡਾਰੀ।
ਮੈਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂ ਖੁਦ ਆਪ ਨੂੰ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਾਚਾਰੀ।
ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ, ਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਟਾਹਰਾਂ।
ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਲਓ ਲੰਡਨ ਵਾਸੀਓ, ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਪੁਕਾਰਾਂ।

ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਨਿਰਦਈ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤਾਂ ਕੀ, ਉਸਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਖ ਵੀ ਪੰਜਾਬ (ਭਾਰਤ) ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ। ਇਉਂ 21 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਦੀ ਪੈਟੋਵਿਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 31 ਜੁਲਾਈ 1940 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

**ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
(ਬਠਿੰਡਾ) 9417692015.**

ਐੱਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (1925 ਈ.) ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ- ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜਾਂ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ, ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ, ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਆਦਿ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲ-ਪਲੇਠੀ ਸੰਸਥਾ 1927 ਈ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 15 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੇ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਹੀ,

ਢਾਡੀ, ਕਵੀ ਕਵੀਸ਼ਰ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਬੋਧੀ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ @ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼@ (ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ 5/-, ਸਾਲਾਨਾ 50/-, ਪੰਜ ਸਾਲ 250/-, ਆਜੀਵਨ 500/-) ਦਾ ਜੁਲਾਈ 2024 ਦਾ ਅੰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ/ਇਨਚਾਰਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਫ਼ਸੀਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 15 ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ :

1. ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਪੁਤਲੀਘਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਸੰਤ ਫ਼ਤਹਿ ਸਿੰਘ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਬੁੱਢਾ ਜੌੜ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ)
3. ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਬਾਦੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
4. ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁਰਮਤਿ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ)
5. ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
6. ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ,

- ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ)
 7. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ, ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ, ਮੰਚੂਰੀ (ਕਰਨਾਲ)
 8. ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਬਰਨਾਲਾ
 9. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ
 10. ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਗੁ. ਸਿੱਧਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਛਾਪਾ (ਬਰਨਾਲਾ)
 11. ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਭੁਰਾ ਕੋਹਨਾ (ਤਰਨਤਾਰਨ)
 12. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
 13. ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਅਡਵਾਂਸਡ ਸਟਡੀਜ਼ ਇਨ ਸਿਖਿਏਜ਼ਮ, ਬਹਾਦਰਗੜ (ਪਟਿਆਲਾ)
 14. ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਲੜਕੀਆਂ) ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
 15. ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ/ਕਵੀਸ਼ਰ ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ, ਫ਼ੇਰੋਹਟਾ (ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
- ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵਿਦਿਆ ਮੁਫ਼ਤ ਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 1500/- ਰੁਪਏ ਮਾਸਿਕ ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। @ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼@ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸਗੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਨਾਮਕਰਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੱਗਭੱਗ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆਲੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹਨ ਪਰ 2015 ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਿਰੋਲ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1927 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਦਿਆਲੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 2018 ਤੱਕ 15 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। @ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼@ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਹ ਅੰਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਤੋ-ਸਾਲਾਹ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਸਾਡੇ ਹੋਠਾਂ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਡੀਪੀਆਈ (ਪੰ.) ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੀ ਸਸਤੀ ਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ
(ਬਠਿੰਡਾ)

4 ਅਗਸਤ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ.....

ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ...

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਸੰਕਟ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਲੇਰ ਕੌਮ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਮੋਰਚੇ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਈ ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਣੇ ਪਏ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਚਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਆਦਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਿਆ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਟਾਕਰੇ ਵਿੱਚ 13 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਟਾਇਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਪੱਛਕ ਆਗੂ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

18 ਜੁਲਾਈ 1982 ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਆਕਤੀ ਇੱਕ ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ। 19 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਠਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਏ ਉੱਥੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਠਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 29 ਨਵੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਮਹਿਤ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਤਖ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ।

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਛੱਡ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੋਰਚਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ 51 ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ 25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਵਾਂਗਾ।

25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ, ਪ੍ਰ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਆਦਿ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਕੋਲ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਟਾਇਮ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਜੀ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਵਾਇਆ ਕੱਲ ਸਾਡੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੋਰਚਾ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਭੁੱਖਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਰੁੱਚੀ ਵਧਾ ਲੈਣੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਪੁੱਛ ਪ੍ਰਤੀਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ 15 ਮੰਗਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਉਹ ਮੰਗਾਂ 30 ਸਤੰਬਰ 1981 ਤੱਕ ਨਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਹ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹੋਏ 26 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸੱਦ ਲਈ ਤਾਂ ਕੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਣ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਰੋਕੂ ਮੋਰਚਾ ਜੋ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਧੀਮੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਜੋ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀਕ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਤ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਰੱਖ ਕੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 4 ਅਗਸਤ 1982 ਨੂੰ ਮੋਰਚਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਭਰ ਗਿਆ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਠਾਠਾ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਬਣੀ ਦੇਖ ਕੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਵੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 23 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਵੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵੀ ਸਾਢੇ ਸਤਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮੋਰਚਾ ਚੱਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

4 ਅਗਸਤ 1982 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ 500 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸਿੱਖ ਜੱਥਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਿਆ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਖਾਤਰ 26-27 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 1000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚਾਲ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾਂ ਪਿਆ। ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਕੋਲ ਨਾਮ ਲਿਖਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 16 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ

ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਆਂ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ 11 ਤੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜੱਥੇ ਭੇਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਦਿਵਾਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

15 ਤਾਰੀਕ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੱਕੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ (ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ) ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ। 19 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 4 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਮਸਲਾ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾਂ ਉਠ ਖੜੇ।

ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ 70,000 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇਦੇ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਐਲ ਕੇ ਅਡਵਾਨੀ, ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਆਦਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬੇਈਮਾਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ ਸਕੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲਾਹਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਜੋ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਕੇ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਦ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
9914184794

ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲਦੇ ਡਾਲਰ..

- ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਜੋ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਈ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸਾਮਰਾਜ ਉਸਾਰਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਾ ਡਾਕਾ ਵਜਵਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਜੇਕਰ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਚਿੱਠੇ ਪੜਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕਾਗਜ਼ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀ ਮਿਹਨਤ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹ ਛੋਟੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਹਲਕਾ ਕੰਮ ਇਹ ਇਹ ਛੋਟਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਛੋਟਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਦੇ

ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਰਤਬੇ ਪਾ ਲਏ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾ ਲਏ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਥੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਾਮ ਨਾ ਖੱਟਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਫਤਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਪਰ ਇਨਾ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਜਾਬੀ ਗੁਆ ਦੇਣਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਰ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ ਜਾਂ ਲਿਖਾਂਗਾ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਰੁਲਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਭੁੱਖੀ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਠਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬੇਕਾਰ ਤਾਂ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

ਪਰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਰ ਮਾੜੇ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਸੌ ਵਾਰ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਈ ਲੱਖ ਲੁਟਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦਾ ਜਨਾਜਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ।

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਫਰਿਜਨੋ
5592850841

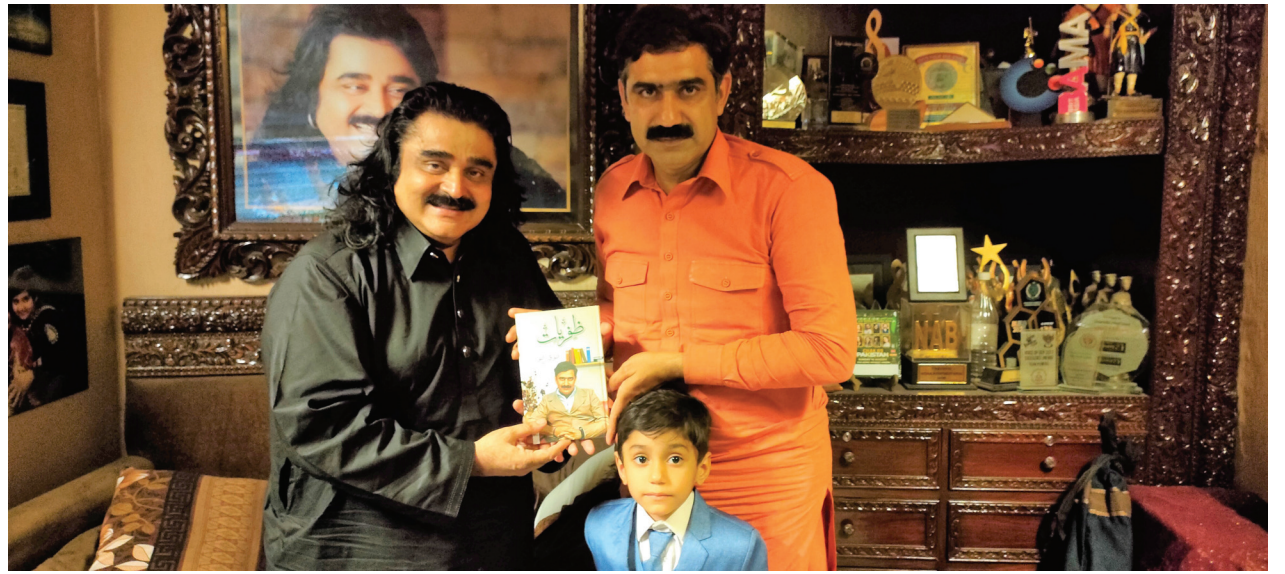
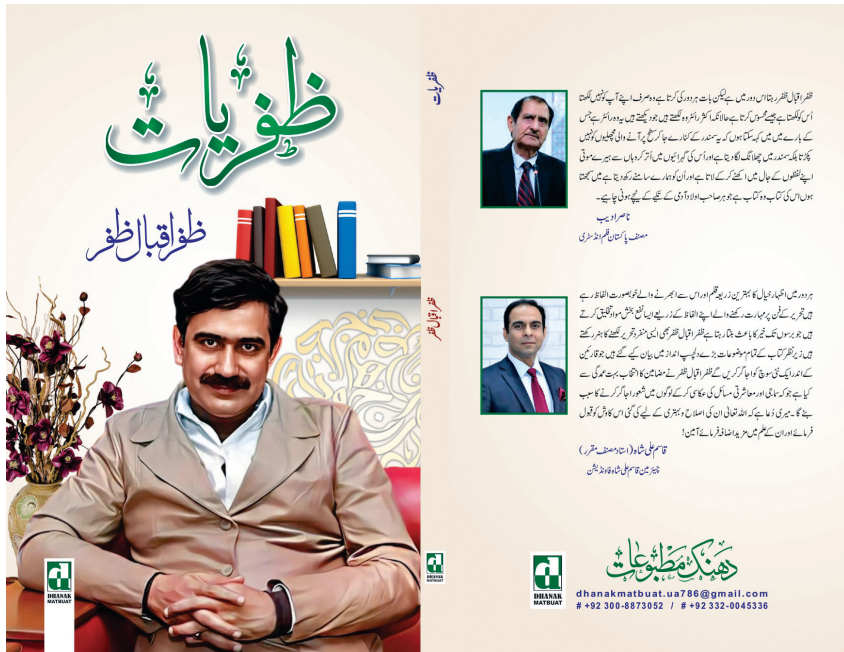
ਲੱਘੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਅੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਲਵੇ। ਜਦ ਕਿ ਉਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਹਲੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਕੁ ਖੜੇ ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਦਾ ਹੀ ਇਹ ਤਰਾਸਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ

ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਿਆ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਮਾਰੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਹੁਣ ਆਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਅਮੀਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਜਾਨਣ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਹਾਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਈਆ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਦਵਾਈਆਂ ਖੁਣੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੰਦੇ ਹਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰਨਾ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੀ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦਸਾ ਅਤੇ ਦਸਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਕਾਜ ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੇਖਕ ਜ਼ਫਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਫਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜ਼ਫਰੀਅਤ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ

ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਕਲਮ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ

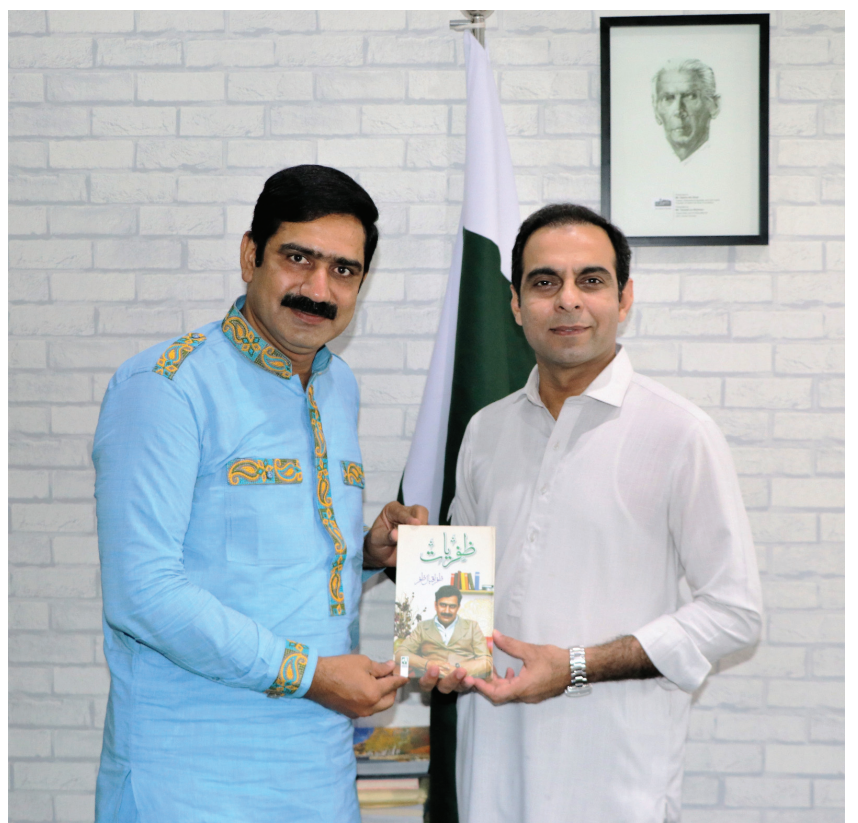

ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਹਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਸੋਚ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੇਵਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਦੌਲਤ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੋ ਦਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦਿਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ @ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਤੇ ਉੱਜਵਲ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਤਮੰਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਹੁੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਭਿੱਜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜੀਵਨ ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਸਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਲਮ ਰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਕ ਹਜ਼ਰਤ ਇਦਰੀਸ (ਏ.) ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰਲੋਕ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਇੱਕ ਦੀਵਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਲਮ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੇ ਕੋਈ ਅਖਬਾਰ ਛਪਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਦਰਜਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੈਰੋਬਰ ਇਕਰਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ

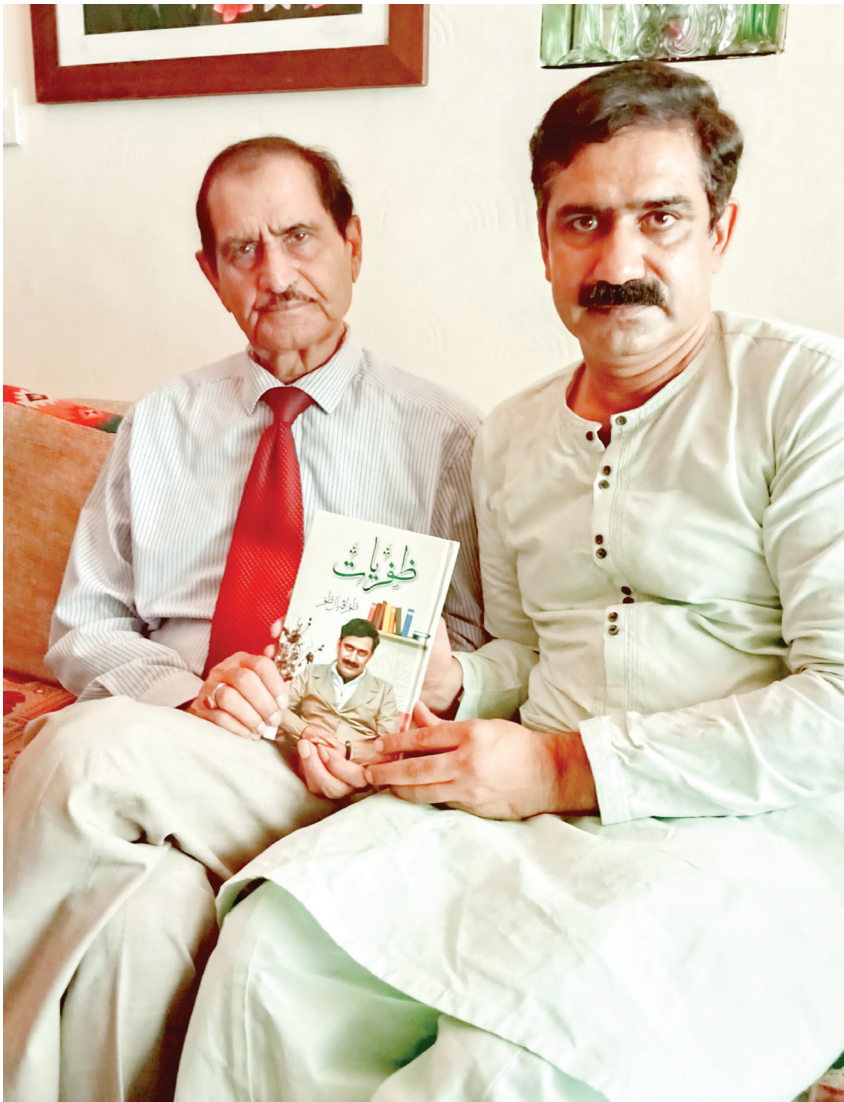
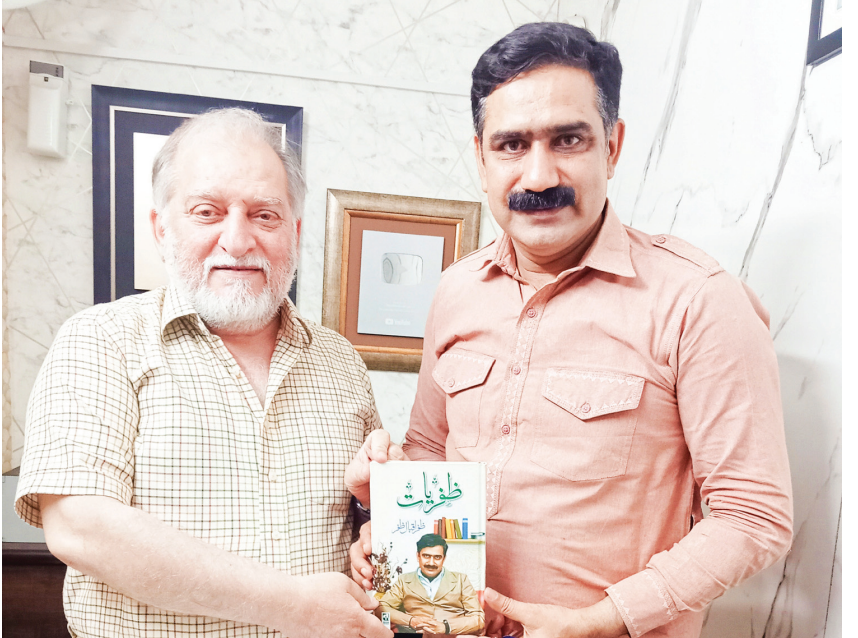
ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਹਿਲੂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਖਬਾਰ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੰਪਾਦਕ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਕਲਮ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਮੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਮਤ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦਿਲ, ਵਗਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਮਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭੇਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਛਪੇ ਹੋਏ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜ਼ਖਮੀ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਘਰ ਮੁੜਦਾ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹਲਾਲ ਕੰਡਿਆਲੀ ਝਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਇਨੀ ਉਪਜਾਊ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਬੈਠ ਸਕਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਲਮ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨਾਲ ਸੌਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਅਜਿਹਾ ਦਿਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਮ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਇਨੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਿਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਦਬਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਸ਼ੈਲੀ ਬਦਲਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਲਮ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦਾਗ ਧੋਣ ਦੇ ਨਾਂ @ਤੇ ਹਰ ਜ਼ਖਮ, ਪਰ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ @ਚ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਸੁਗਵਣਾ ਬਣਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਹਰ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਹੀ ਕਲਮ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ੈਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ

ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰੂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ, ਉਸ ਨੇ ਸੰਗਤੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਤਾਬੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ @ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਜਿਦਾ ਤੇ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਮਰਨ ਤੱਕ ਕਾਗਜ਼, ਕਲਮ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ

ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਵੀ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਹੈ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਦੇਰ ਦੇ ਸਬਰ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਪਿਆਸੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਆਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਦੀਵੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋ. ਅਧਿਆਪਕ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ, ਦਿਲ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸ ਨੇ ਕਲਮ ਰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਕ ਹਜ਼ਰਤ ਇਦਰੀਸ (ਏ.) ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰਲੋਕ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਇੱਕ ਦੀਵਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਲਮ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੇ ਕੋਈ ਅਖਬਾਰ ਛਪਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਦਰਜਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੈਰੋਬਰ ਇਕਰਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ

ਧਰਤੀ ਦੀ ਨਾਯਾਬ ਫ਼ਬੀਲੀ ਅਮਾਨਤ : ਕਸ਼ਮੀਰ

ਛੈਲ ਬਾਂਕਾ ਹਿਰਦੇਗਾਮੀ ਅਤੇ ਲੋਕਿਕਤਾ ਵਿਚ ਅਲੌਕਿਕਤਾ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਧਰਤੀ ਦੀ ਨਾਯਾਬ ਫ਼ਬੀਲੀ ਅਮਾਨਤ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਸੁੰਦਰਤਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕੀਕਲੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀ ਦੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹਕੀਕੀ, ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ, ਮੂਰਤ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਬਿੰਬਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਖਿਚਵੇਂ ਦਿ ਸਮੁੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਅਰਥ ਬਖਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਫ਼ੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਜਨਾਬ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ, ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੱਲਨਾ ਏ@। ਮੈਂ ਝੱਟ ਦੀ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਜਨਾਬ ਜਸਵੰਤ ਹਾਂਸ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ।

ਲੰਬੇ ਸਫ਼ਰ @ਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਗੁੱਪ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਵੀ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਚੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸੀ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 7 ਬੰਦੇ ਹੀ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਬੱਸ ਲੈ ਕੇ ਜੰਮੂ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ।

ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਬਾ ਗੁਰੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਗੁਰੀਆ ਜੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ @ਚੋਂ ਸੀ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਹੱਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹਨ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਰਨੇ ਅਤੇ ਮਾਧੋਪੁਰ @ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਜੰਮੂ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਗਏ। ਕਸਬਾ ਸਰਨਾ ਇਕ ਐਸਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਨਾ ਤੋਂ ਹੈ ਕੇ ਹੀ ਵਾਹਨ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਵੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਮਾਧੋਪੁਰ ਕਸਬੇ ਦੇ ਬਾਗ ਅਤੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਟਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੋਟਲ ਵੀ ਹਨ। ਮਾਧੋਪੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਏਧਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ ਤੇ ਪਾਰ ਉਧਰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ। ਮਾਧੋਪੁਰ ਟੱਪਦੇ ਹੀ ਮੋਬਾਇਲ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੀ ਮੋਬਾਇਲ ਚਲਦੇ ਹਨ।

ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਖਣਪੁਰ ਅਤੇ ਸਾਂਡਾ ਕਸਬੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਖਣਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜੰਮੂ ਦਾ ਬੈਰੀਅਰ ਹੈ। ਬੈਰੀਅਰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੀ ਇਥੇ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਲੋਕ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਭੋਜਨ ਆਦਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਭੱਲੇ, ਪਕੌੜੇ ਬਹੁਤ ਸਵਾਦੀ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਖੱਟੀ ਮਿੱਠੀ ਚਟਨੀ, ਮੂਲਕੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਮੂਲੀ, ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਝਟਪਟੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਚੱਟਨੀ ਮੂੰਹ ਸਵਾਦ-ਸਵਾਦ ਕਰ ਜਾਂਦੀ। ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਧੰਦੇ @ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪੁੱਲ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮੂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜੰਮੂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਟੈਕਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਜੰਮੂ ਤੋਂ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਰੋਟ ਤੈਅ ਕਰ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਟੈਕਸੀ ਸਸਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਡਰਾਈਵਰ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਤੋਂ ਸਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਫਿਰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸੀ ਸਸਤੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ 7 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਟੈਕਸੀ ਕਰ ਲਈ। ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸੀ ਸਰਪਟ ਦੌੜਣ ਲੱਗੀ। ਕਈ ਸੁਰੰਗਾਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸੀ ਹਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪਟਣੀ ਟਾਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੁਰੰਗ ਲਗਭਗ 9 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਸੁਰੰਗ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਮੋ.- 98156-25409

ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰੰਗ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਗਭਗ 6 ਮਿੰਟ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਰਸਤੇ @ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਖ਼ਾਣਾ ਭੋਜਨ ਖਾ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਡੇਲ ਝੀਲ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਲੀ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾਓ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਕਮਰਾ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਏ। ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਟਲ ਹੀ ਹੋਟਲ ਹਨ। ਤੁਲੀ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰਾ ਲਗਭਗ ਨੌਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਲੈ ਲਏ।

ਰਾਤ ਖ਼ਾਣਾ ਖ਼ਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਪ ਛੱਪ ਮਾਰ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਅਸੀਂ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੀਆਂ

ਮਨਮੋਹਿਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਡੱਲ ਝੀਲ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਪਸ ਵਿਚ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਠਹਿਰੇ। ਅਸੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਾਸ-ਪਾਸ ਜਾ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏ @ਤੇ ਟੈਕਸੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ। ਇਕ ਟੈਕਸੀ ਲਗਭਗ ਦੋ-ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਸੀ।

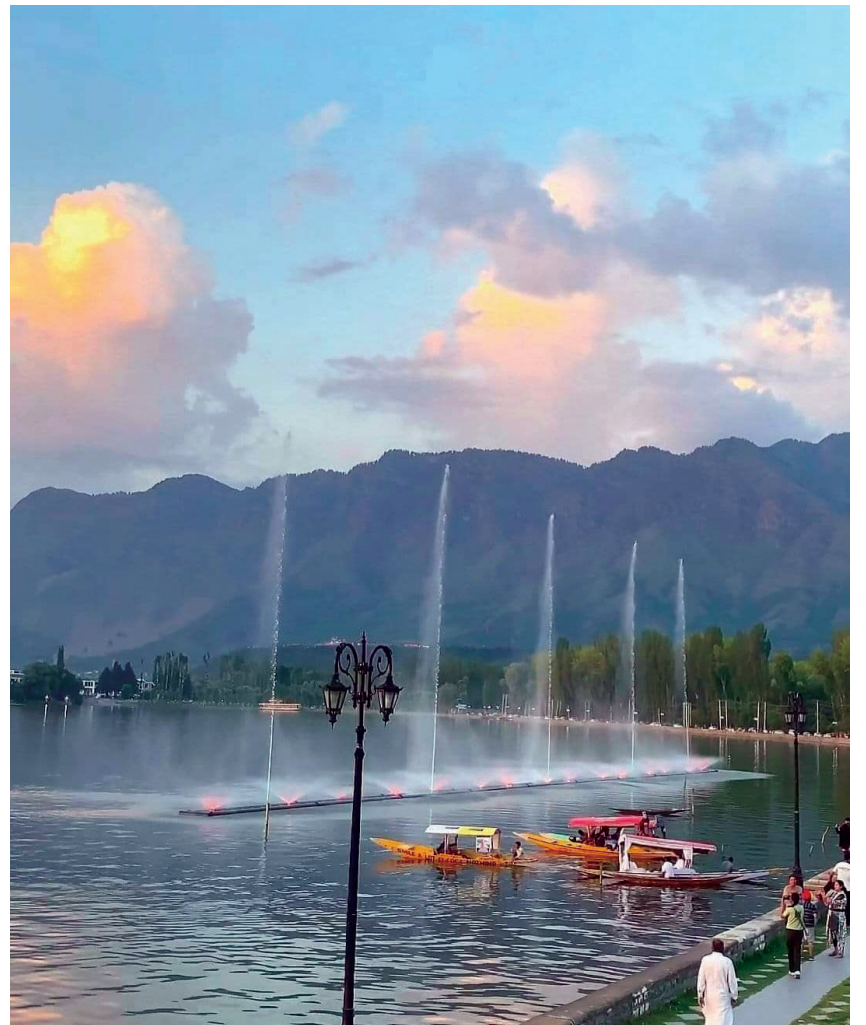
ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਗਲ-ਬਾਗ, ਪਹਿਲਗਾਮ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ੰਕਰਚਾਰਿਆ ਮੰਦਿਰ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਗੁਲ ਮਰਗ, ਸੋਨ ਮਰਗ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ।

ਛੈਲ ਫ਼ਬੀਲਾ ਰੰਗ ਰੰਗੀਲਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਹੈ ਕਸ਼ਮੀਰ! ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੱਲ ਝੀਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤੀ ਹੈ। ਵੈਕੁੰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਅਦਭੁਤ ਕਰਿਸ਼ਮਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਦੇਵ ਲੋਕ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਸ਼ਿਗਾਰਿਆ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਨ ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ। ਕੁਦਰਤ ਏਥੇ ਸਾਹਿਤ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ। ਕੁਦਰਤ

ਇਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ @ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਵਸੀਅਤ ਲਿਖਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਿੰਬ, ਤਸਬੀਹਾਂ, ਉਪਮਾ ਆਦਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਹਨ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਦਭੁਤ ਕੀਮਤੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਜਨਮਦਾਤੀ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੀ ਮੁੜ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਣੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਖੇ ਜਦ ਕੁਦਰਤ ਸੁੰਦਰ ਬਰਫੀਲੀ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨਗਨ ਤਨ ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਠੰਢਕ ਆਪਣੇ ਜਲਵੇ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਡੱਲ ਝੀਲ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਹਰ ਸ਼ੈਲ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰਤਾ ਭਰਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਅਲੰਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸਥਾਨ। ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੇ ਗੁਲਾਫਾਮ ਅਭਿਵਾਦਨ ਵਿਚ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡੱਲ ਝੀਲ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪਮਾਨ ਅਨੁਪਮ ਨਜ਼ਾਰਾ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ ਦੇਖੋ)

ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਮਜ਼ਹਬ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਤਾ ਆਪਸ ਮੇਂ ਬੈਰ ਰਖਨਾ

ਕੀ ਅਸੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ ?

ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸ਼ੀਆਂ - ਮੁਨੀਆਂ - ਗੁਰੂਆਂ - ਪੀਰਾਂ - ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰਵ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਮੈਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਤਾ ਆਪਸ ਮੇਂ ਬੈਰ ਰਖਨਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਾਰੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ - ਆਪ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ - ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੈਰਾਨ - ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਜੋ ਨਿੱਤ ਅਸੀਂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲੀ ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ - ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਰਾਹੀਂ।

ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ ? ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਉੱਥੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤ - ਲਗਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰਵ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉੱਤਮ ਪੜ੍ਹਾਈ - ਲਿਖਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸਦਾ ਮਿਆਰ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ! ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਥ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ

ਨੰਬਰ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਰਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਕਨੂੰਨ ਵਾਰੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰਫ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਰਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਸੁਨੇਹੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਤਨਾਂ ਕੂ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਾਂ ਖੁਦ ਸਭ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਉਹ ਪਖੰਡੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਖੁਦ ਤਾਂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਵਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਰ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇ ਉਥੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਗੱਲ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਆਰਟੀਕਲ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ • ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿੱਸੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਲਾਜ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡਰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਰਾਸ਼ਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਗੱਲ ਨਹੀਂ

ਬਣ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਬਣਦਾ ਮਾਨ- ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ

ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਨੂੰ ਤੂਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਿਜਾਏ ਉਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਆਖਰੀ ਪਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਕੂ ਧਾਰਮਿਕ ਹਾਂ ਜਾਂ ਵੀ ਕੇ ਨਹੀਂ ! ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਚ ਇੱਕ ਸਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕ ਹੀ ਦੇਣ - ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ - ਇੱਕ ਹੀ ਜਵਾਬ ਸੀ

ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਸਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਲੋਕ ਭੜਕ ਉੱਠੇ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ @ਸਾਡਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਅਤੇ @ਰੋਜਾਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ? ਫਿਰ ਉਸ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੌਲਾ ਨਾਂ ਪਾਓ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਵੋ ਦੇਖੋ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜਾਣਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਮਨ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਗਰ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਅਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਣ ਭਰਮ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਪਾਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਆਓ ਆਪਾਂ ਸੱਚ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਤੇ ਖਰਾ ਉੱਤਰਨ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ।

ਡਾ. ਐਚ. ਐਸ. ਬਾਵਾ
98 147 27 558

ਧਰਤੀ ਦੀ ਨਾਯਾਬ ਫ਼ਬੀਲੀ ਅਮਾਨਤ : ਕਸ਼ਮੀਰ

ਕੁਦਰਤ ਜਿਵੇਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਰਮਸਪਰਸ਼ੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਿ ਖ਼ਾਵਾਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇ । ਸਾਡੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਝੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ । ਇਸਦੀ ਕੁਲ ਲੰਬਾਈ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ । ਡੱਲ ਝੀਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਿਲ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਝੀਲ ਦੇ ਉਪਰ, ਝੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਬਾਗ ਸ਼ੋਭਨੀਏ ਹਨ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਸ਼ਮੇਸ਼ਾਹੀ, ਨਹਿਰੂ ਪਾਰਕ, ਪਰੀ ਮਹਿਲ, ਨਿਸ਼ਾਤ ਬਾਗ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ਼ । ਡੱਲ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਹਰਿਆਲੀ ਭਰੇ ਪਹਾੜ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾ, ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ । ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਡੱਲ ਝੀਲ ਅੱਜ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ । ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਹਵਾ ਵਿਚ ਹਲਕੀ ਸੁਰਸੁਰੀ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਅਨੰਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸੁੰਦਰ ਦਿ ਖ਼ਾਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕਸ਼ਮੀਰ । ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਰੇ (ਬੇੜੀ) ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚਮਚਮਾਤੀ ਗੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ, ਚੰਦਰਮੇ ਦੀ ਠੰਢੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਝੀਲ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗੂ ਸਜੀ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਜਗਦੀ ਝੀਲ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਝੀਲ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਗੋਸ਼ਨੀ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਹੀ ਜਗ-ਮਗ ਜਗ-ਮਗ ਗੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ।

ਇਸ ਝੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਈ ਝੀਲਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਟਸ ਲੇਕ, ਗੁਲਫਾਮ ਲੇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਝੀਲਾਂ । ਝੀਲ ਦੇ ਵਿਚ ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਰਕੀਟ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਸਾਰੀ ਬੋੜੀ ਸਥਿਰ ਮਾਰਕੀਟ ਹੈ । ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੋੜੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੀ ਮਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਜੰਨਤ ਵਿਚ ਉਤਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ।

ਝੀਲ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਲੈਂਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਝੀਲ ਵਿਚਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਮੀਨਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਲਗਭਗ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਹੈ । ਇਸ ਝੀਲ ਵਿਚ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਲੈਂਡ ਵਿਚ ਟਮਾਟਰ, ਕੱਦੂ, ਖੀਰਾ, ਖਰਬੂਜਾ ਆਦਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਸਾਰੀ ਝੀਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਿਨ ਲਗਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਝੀਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਜਬਰਵਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੇਵ

ਪਰਬਤ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਉਪਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਬਰਫ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ।

ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਰੀ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਹੋਟਲ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਝੀਲ ਦੇ ਠੀਕ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰ ਚਿਨਾਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟਾਪੂ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਪਰਿਚੇ ਦਿੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਾਗ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਚਾਰ ਚਿਨਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਉਪਰ ਹੀ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਨਹਿਰੂ ਪਾਰਕ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਲਾਲ ਚੌਕ ਤੋਂ ਇਹ ਝੀਲ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੱਲ ਗੇਟ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਹਾਊਸ ਬੋਟਸ ਤਾਂ ਇਸ ਝੀਲ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ । ਖੂਬਸੂਰਤ, ਸਾਜ ਸੱਜਾ ਲਾਲ ਸੰਵਰੇ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ, ਦਿਲਕਸ਼ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਰਮਾਣਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਹਾਊਸ ਬੋਟਸ ਵਾਕਈ ਜੰਨਤ ਦਾ ਪਰਾਏਵਾਚੀ ਹਨ । ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹਾਊਸ ਬੋਟਸ ਝੀਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਖਾਮੋਸ਼ ਅਭਿਵਾਨ ਕਰਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੇ ਬਣਾਵਟ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇੱਕ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਵਿਚ ਦਸ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਮਾਲਿਕ ਸ਼ਿਕਾਰਾ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਦੀ ਬਾਲਕਾਨੀ ਜਾਂ ਛੱਤ ਉਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅੰਕਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਥੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਮਜ਼ਾ ਲੁਭਣ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰਾਤ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਜੰਨਤ (ਦੇਵ ਲੋਕ) ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕੁਝ ਘਰ ਵੀ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਝੀਲ ਵਿਚ ਬੋਟਨੁਮਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸ਼ਾਲ, ਕਾਲੀਨ, ਕੇਸਰ ਅਤੇ ਪੇਪਰਕਾਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਵਿਚ ਭਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਵਿਚ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਸ਼ਿਕਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਮਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੈਰਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਡੱਲ ਝੀਲ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 300 ਕੁਦਰਤੀ ਝਰਨੇ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ । ਝੀਲ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ

ਤਰਤੀਬਮਈ ਦਿਲਕਸ਼ ਫੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਦਿ ਖ਼ਾਵਾਲੀਆਂ ਦਾ ਅਦਭੁਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜੰਨਤ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹਰਕਾਰੇ ਦੇ ਹੱਥ ਜੰਨਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ । ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਥਾਨ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹਨ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ, ਮੁਗਲ ਬਾਗ, ਚਸ਼ਮੇਸ਼ਾਹੀ ਬਾਗ, ਨਿਸ਼ਾਤ ਬਾਗ, ਸਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ ਅਤੇ 90 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਚੰਦਨਵਾੜੀ, ਗੁਲ ਮਰਗ, ਸੋਨ ਮਰਗ, ਅੱਲਾ ਪਤਰੀ ਬੋਤਾਬ ਵੈਲੀ ਪਹਾੜ, ਆੜੂ ਵੈਲੀ, ਟੂਲਿਪ ਬਾਗ ਅਤੇ ਕਈ ਵੈਲੀਆਂ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹਨ । ਇਸਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਉਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸਥਾਨ ਹਨ : ਹਜ਼ਰਤ ਮਸਜਿਦ, ਸ਼ੰਕਰਚਾਰਿਆ ਮੰਦਿਰ, ਹਰੀ ਪਰਬਤ ਕਿਲਾ, ਹਾਰਵਨ ਬਾਗ, ਪਰੀ ਮਹਿਲ, ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ, ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਦਿਰ, ਪਾਮਪਰ (ਕੇਸਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ), ਮਟਨ, ਜੋਸ਼ਨ ਮਾਤਾ ਮੰਦਿਰ, ਖੀਰ ਭਵਦੀ ਮੰਦਿਰ, ਅੱਛਾਬਲ, ਯੁਸਮਰਗ, ਤੰਗ ਮਰਗ, ਅਵਾਂਤਪੁਰ, ਨੂਨ-ਕੂਨ, ਸੋਨਾ ਮਾਰਗ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹਨ ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਬਰਜਲਾ ਬਾਗ, ਸ਼ਹੀਦ ਬੁੰਗਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਹੌਲੀ ਸਿਟੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਰੋਡ) ਵਿਖੇ । ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀ ਸੈਲਾਨੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਮਰੇ ਹਨ । ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ । ਲੰਗਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਹੈ ।

ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ @ਨਾਗ@ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਰੀ ਨਾਗ, ਅਨੰਤ ਨਾਗ ਆਦਿ । ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਾਗਵੰਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਾਂਕ ਕਸ਼ਤਰੀਏ ਨਾਗਵੰਸ਼ੀ ਰਾਜਾ ਤਕਸ਼ਕ ਦੀ ਕੁਲ ਵਿਚੋਂ ਸੀ । ਨਾਗਵੰਸ਼ੀ ਜਾਤੀ ਨੇ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਛੇਵੀਂ ਸਤਾਬਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਕੁਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਤਕਸ਼ਕ ਕਰਕੇ ਟਾਂਕ ਰਾਜ ਕੁਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ ਜੋ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ 36 ਪੁਮਾਣਿਕ ਰਾਜ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 23ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਹੈ । ਸੂਰਜਵੰਸ਼ੀ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਨੇ ਪੰਜਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਤਕਸ਼ਕ ਨਾਮ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਲੇ ਅਯੋਧਿਆ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਮੇਵਾੜ ਉਪਰ ਰਾਜ ਕੀਤਾ । ਟਾਂਕ ਕਸ਼ਤਰੀਏ ਦੀ ਮੂਹੀ ਨਾਗਵੰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਸ਼ਯਪ ਰਿਸ਼ੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ । ਕਸ਼ਯਪ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰਾਣੀਆਂ ਸਨ- ਕਦੂਰ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤਾ । ਕਦੂਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੀਲ, ਪਦਮ ਅਤੇ ਸਾਂਧ ਸਨ । ਵਿਨੀਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੂਰਜ,

ਧਰਮ ਰਾਜ, ਗਰੁੜ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰੀ ਯਮੁਨਾ ਸੀ । ਕਸ਼ਯਪ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੂਰਜ ਗੱਦੀ ਉਪਰ ਬੈਠਾ । ਇਸਦੇ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਸੌਤੇਲੇ ਭਰਾਵਾਂ-ਨੀਲ, ਪਦਮ ਅਤੇ ਸਾਂਧ ਨੂੰ ਕਰੋਧੀ ਸੁਭਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਾਗ ਕਹਿਕੇ ਬੁਲਾਵਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਤੀ ਸਰਸ (ਕਸ਼ਮੀਰ) ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਦੇ ਕੇ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਅੱਜ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਲੀ ਨਾਗ, ਅਨੰਤ ਨਾਗ ਆਦਿ ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਤਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਗੋਰਵਪੂਰਨ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਪੈਰ ਖਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਗੁਲਫਾਮ ਸਥਾਨ ਹੈ । ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੀਜੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿਚ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਨਿਸ਼ਕ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀਆਂ । ਤੇਰਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਉੱਤੇ @ਹੁਣੋਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਿਹਾ । ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਲਲਿਤਾ ਦਿਤਯ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਜਾ ਹੋਇਆ । ਇੱਥੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਆਗਮਨ 13ਵੀਂ ਅਤੇ 14ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 63 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਪਠਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਰਿਹਾ । ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਡੋਗਰਾ ਸ਼ਾਸਕ ਰਾਜਾ ਮਾਲਦੇਵ ਨੇ ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ । ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ । ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੀ ਲਗਭਗ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਨਸੰਖਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ/ਬਾਗਬਾਨੀ (ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ) ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ । ਇਥੇ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਉਰਦੂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਡੋਗਰੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਲੰਦਾਖੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਲਗਭਗ 101387 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਇਹ ਰਾਜ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਦਿ ਖ਼ਾਵਾਲੀ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰ, ਅਦਭੁਤ ਸਥਾਨ ਹੈ । ਇੱਥੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਬਾਗ ਬਗੀਚੇ ਆਪਣੀ ਅਦਭੁਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੰਦਾਖ ਸਥਿੱ ਬੁੱਧ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਮਨ ਸਥਾਪਤ ਕਲਾ ਦੀ ਮਨੋਰਮ ਵੈਕੁੰਠ ਭਰੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ । ਕੁਦਰਤੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਹਰ ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਮੁਗਲ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਸਵਰਗ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਦੁਧੀਆ ਦਿ ਖ਼ਾਵਾਲੀਆਂ, ਅਦਭੁਤ ਮਨਮੋਹਣੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਮਨ ਤਨ ਭਾਵਵਿਭੋਰ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ । ਬਰਫ ਨਾਲ ਲੱਥ ਪੱਥ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਝਰਨੇ, ਹਰੇ ਭਰੇ ਬਾਗ, ਚਮਕਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ, ਚਿਨਾਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਕਾਰ ਦੇ ਫਲ, ਫੁੱਲ, ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖ, ਨਾਗਿਨ ਝੀਲ ਇਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਸੂਫੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਦਰਗਾਹਾਂ, ਜੈਣ ਉਲਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਜੈਰਤ (ਰਿਸ਼ੀ ਸੀ), ਮਹਿਜੂਰ ਦਾ ਕਬਰਿਸਤਾਨ, ਜਾਮੀਆ ਮਸਜਿਦ, ਹਜ਼ਰਤ ਬਲ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ ਆਦਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਹਲਮ ਨਦੀ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਉਪਰ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ @ਤੇ ਫਲ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਏਨੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਗ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ ਹਨ । ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸੇਬਾਂ ਦੇ ਕਈ ਕਈ ਮੀਲ ਲੰਬੇ ਬਾਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ @ਤੇ ਕਈ ਲੰਬੀ ਐਪਲ ਵੈਲੀ (ਸੇਬ ਵੈਲੀ) ਕਸਬਾ ਕਲਿਆਣ ਵਿਖੇ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਬਾਗਾਂ ਨੇ ਜੰਨਤ ਬਣਾ ਰੱਖੀ ਹੈ । ਹੋਰ ਅਖਰੋਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਰੁੱਖ ਬਾਗ । ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰੂਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਮ ਕਸਬੇ ਵਿਖੇ ਕੇਸਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ । ਇਸ ਕੇਸਰ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ । ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪੱਧਰਾ ਹੈ । ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਅਦਭੁਤ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਾਊ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ । ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ । ਇੱਥੇ ਅਜਕਲ ਲੋਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਡਰਦੇ ਹੀ ਨਈਂ ਜਾਂਦੇ । ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਮੱਧਮ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ । ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰੇ, ਹਾਊਸ ਬੋਟ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਵਰਗੇ ਹਾਊਸ ਬੋਟਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੈ । ਟਾਵੇਂ-ਟਾਵੇਂ ਲੋਕ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਬੇਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਪਰ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਡਰਕੇ ਲੋਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਆਮ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਫਿਰ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹੀ ਹੈ । ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵੈਕੁੰਠ

ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ

ਬੁਢਾਪਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦਾ ਹੋਵੇ ਬੁਢਾਪਾ ਤਾਂ ਬੁਢਾਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰਕ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀਆਂ, ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਕਮੀਆਂ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਮੀਰ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਦੇ ਬੁਢਾਪਾ ਸਭ ਰੋਲਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਛੱਡ ਕੇ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਦੀ ਹਨ, ਉਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੁਢਾਪਾ ਨਾ ਮਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਜਦਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੁਢਾਪਾ ਅਤਿਅੰਤ ਨਿਰਸ਼ਾਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਵਾਈ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਹੀ ਖੁਰਾਕ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸਹੀ ਸੌਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੁਢਾਪਾ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਨ ਬੁਢਾਪਾ ਨਹੀਂ ਝੇਲ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਨ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਜਲਦੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਗਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਅਰਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਉਚੀ-ਉਚੀ ਰੋਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ? ਪਾਪਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਤਦ ਅਰਥੀ ਨਾਲ ਰੋਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ? ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, ਉਹ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਬਾਪ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੁਭਕ-ਸੁਭਕ ਕੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਝੂਠਾ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੋਲ-ਕੁਬੋਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਰੋਣ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਆ ਗਿਆ।

ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਲੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜਿੰਨੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਸ ਸਾਲ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਉਸ ਦੋਸਤ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਭਾਰਵਾਨੇ ਸੁਣ ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ ਸੁਣ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਡੌਣੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਜੀਣਾ ਏ ਹੋਰ। ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹਿਣ ਸੱਤ ਬਦਨ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਾਂ ਕੱਢੀ ਚੱਲ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਏਨੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋਸਤ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਭ ਨੇ ਨੂੰ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ, ਭਈ ਇਹ ਬਾਪ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬੋਲਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ ਬੜਾ ਕੱਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਦੋਸਤ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰੋਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿੱਦਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ? ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਪਾਪਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਲੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰੋ।

ਦੋਸਤੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਓ। ਸ਼ਬਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਤਕਰਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਉਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਵਾ ਵਿਚ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇ ਵੱਡੇ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਜੰਨਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੰਨਤ ਕਿਤੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਪਰ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਬਣਾਓ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਵਰਗ ਹੈ। ਬੁਢਾਪਾ ਇਕ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਹੈ। ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਜਾਓ।

ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਬੁਢਾਪਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦੱਬਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਆਦਿ ਕਈ ਕਰਜ਼ੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਅਕ੍ਰਿਸ਼ ਤਣਾਅ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਨ (ਭੁੱਖੇ ਮੰਡਲੀ ਕਰਨ) ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦੇ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੱਚੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਸੋਚ ਜਲਦੀ ਗੁੰਮਗਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਰਕਤਚਾਪ, ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ, ਸ਼ੂਗਰ ਆਦਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੇਕਾਰ ਬੱਚੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪਾ ਸੁਵਿਧਾ ਪੂਰਵਕ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਖ਼ਿਰ ਬੁਢਾਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਬੁਢਾਪੇ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦੁਖਾਂਤ ਅਮੀਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਫਰਕ ਬਸ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਮੀਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਘੱਟ ਹੀ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾਂ

ਸੁਵਿਧਾ, ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਦੀਵਾ ਤਾਂ ਜਗਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੰਪਤੀ ਕਮਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸੁੱਖ-ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੱਤਰੇ-ਪੋਤਰੀਆਂ, ਨੂੰਹ ਬੇਟੀ ਦੀ ਮਿਜਾਜ਼ ਨੂੰ, ਮਜ਼ਬੂਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਆਦਿ। ਕਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਡਫਲੀ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਆਦਿ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ-ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਘਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਬਾਹਰੀ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਤਰਾਂਦੇ। ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਬਾਹਰੀ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਉੱਪਰ ਧਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਤਕਰਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨੂੰਹ-ਬੇਟੀਆਂ, ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਗਵਾਅ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਹੀਂ ਓਨਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ।

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬੋਹੜ ਵਰਗੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਦੀ ਕੀ ਕੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਘਰ ਅਧੂਰੇ

ਹਨ, ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਅਧੂਰੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾੜੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬੁਰਾ ਕਵੇਗਾ। ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਫਲ ਕਦੀ ਵੀ ਕੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਢਲਦਾ ਸੂਰਜ ਕਦੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਤਾਂ ਸੁਗੰਧਿਤ ਗੁਲਾਬ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਖੜੀਆਂ (ਪੱਤੀਆਂ) ਸ਼ਾਖ (ਟਹਿਣੀਆਂ) ਉੱਪਰ ਪੱਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੁਲਕੰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਏ ਤਾਂਕਿ ਗੁਲਕੰਦ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਵੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਖੇਡ ਹੈ, ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਹਾਰ ਰਿਹਾ ਏ। ਕਈ

ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ'
ਓਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਸੰ: 98156-25409

ਲੋਕ ਹਾਰ ਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ

ਸਖ਼ਤ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸੀ ਪਰ ਬੋਲਚਾਲ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਟੇਢਾ ਸੀ। ਕੱਬਾ, ਮੂੰਹ ਫੁੱਟ, ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ ਪਰ ਦਿਲ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੀ ਨੇਕ ਸੀ। ਜੋ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਆਏ ਬਕ ਦਿੰਦਾ। ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਦਾ। ਪਰ ਬੰਦਾ ਬਹੁਤ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਸੀ। ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਟ ਕੀਤਾ। ਦੋਸਤ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉਤੇ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਗਾਲੀਆਂ ਬਦਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਰਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਵੀ ਕੁਝ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾ। ਬਾਪ ਬੇਟੇ ਦੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਮੈਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗਾ, ਵੇਖ ਯਾਰ, ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰੋ। ਦੋਸਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕੀ ਕਰਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਬਾਰ ਇਹੋ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਨੂੰ, ਬੋਲਦਾ ਬਹੁਤ ਏ। ਮੈਂ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਵੇਖ ਯਾਰ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੱਭਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਗੇ। ਲੱਖਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਗੇ। ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ ਯਾਰ।

ਗੀਟਵੇਵ: ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸਾਲੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਓ

ਇਹ ਅਕਸਰ ਨਮੀ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਟੋਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਨਮੀ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਟੋਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੀਟਵੇਵ ਬਹੁਤ ਜੀ ਆਦਾ ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਦੀ

ਮਿਆਦ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮਹਾਰਾਸਟਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਾ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ () ਨੇ ਮੁੰਬਈ, ਠਾਣੇ, ਪਾਲਘਰ, ਰਾਏਗੜ੍ਹ, ਰਤਨਾਗਿਰੀ ਅਤੇ ਸਿੰਧੂਦਰਗ ਸਮੇਤ ਛੇ ਜੀ ਐਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਗੀਟਵੇਵ ਲਈ ਸੰਤਰੀ

ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੀਟਵੇਵ ਬਹੁਤ ਜੀ ਆਦਾ ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਨਮੀ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਟੋਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੀਟਵੇਵ ਕਾਰਨ ਗਰਮੀ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਜਾਂ ਗੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੋਹੜ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖੁਸਕ ਅਤੇ ਗਰਮ ਚਮੜੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਰਮੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਡੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ, ਗਰਮੀ ਦੇ ਧੱਫੜ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ, ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾਓ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲੋ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੁੱਪ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ 3 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ। ਸਿੱਧੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗਰਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਡਰਿੰਕਸ ਜਾਂ ਗਰਮ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕੋਫੀ ਪੀਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ, ਫਲਾਂ ਦੇ ਜੂਸ, ਓਆਰਐਸ (ਓਰਲ ਰੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਲਿਊਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰੀਰ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ

ਸਿਹਤਮੰਦ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ। ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਸਮੇਂ ਛਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਤਰੀ, ਤੌਲੀਆ ਜਾਂ ਟੋਪੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਲੋ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜੀ ਆਦਾ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਸੀਨੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੋਫਾ ਜਾਂ ਪਰਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਠੰਡਾ ਸਾਵਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਹਵਾਦਾਰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪਿੰਸੀਪਲ ਮਲੋਟ ਪੰਜਾਬ

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਗਜ਼ਲ

ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੇ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਤੈਨੂੰ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਖੰਡਾਂ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਬਰ ਨੂੰ ਫੂਹ ਜਾਵੇਗਾ।
 ਡਿਗਦਾ ਕੋਈ ਬੋਟ ਉਠਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਤਿਤਲੀ ਤੇ ਭੌਰੇ ਦੀ ਜੰਨਤ ਖੁਦ-ਖੁਦ ਬਣ ਜਾਏਗੀ,
 ਮਾਰੂਥਲ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਖਿੜਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਹਾਸ-ਠਿਠੋਲੀ, ਅਠਖੇਲੀ, ਸਰਗੋਸ਼ੀ ਦੀ ਯਾਦ-ਪੁਰਾਣੀ,
 ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਪਿੰਗਲੇ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਬਣ ਕੇ ਇਕ ਉਚੀ ਹਸਤੀ ਬਣਦੇ,
 ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਸੂਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਹੈ,
 ਨੇਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਦੀਪ ਜਗਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਕੌਹਿਤੂਰ ਜਿਹੇ ਪਰਬਤ ਵੀ ਇੱਕ ਅਲੌਕਿਕ ਲੋਅ ਦਿੰਦੇ,
 ਤੇਰੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਘੁੰਡ ਉਠਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਚੱਲ ਚਿੱਤਰ ਜੰਨਤ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪਿਆਰੇ,
 ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨੀ ਪਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਪਾਕਿ-ਪਵਿੱਤਰ ਬੰਧਨ ਬਾਲਮ ਪੀੜੀ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ,
 ਮਾਂਗ ਤਿਰੀ ਸਿੰਦੂਰ ਸਜਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਰੱਬ ਹੈ ਕਿ ਨਈਂ।
 ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
 ਮੋ. - 98156-25409

ਓਹ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਓਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾ ਮਿਲੀਆਂ
 ਮੁੱਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ
 ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਤੇ ਨਾ ਰੁੱਸੀਆਂ
 ਹਾੜਾ ਕੱਢ ਤਾ ਤਕਦੀਰਾਂ ਦਾ

ਹਰ ਬੋਲ ਤੇਰਾ ਯਾਦ ਰਿਹਾ
 ਮਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਬਾਦ ਰਿਹਾ
 ਬੋਲ ਰੋਮ ਰੋਮ ਨੂੰ ਵੱਢਦੇ ਨੇ
 ਫੱਟ ਹੌਲਾ ਹੈ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰਾਂ ਦਾ

ਇੱਝ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰ ਉਝ ਹੁੰਦਾ
 ਉਝ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰ ਇੱਝ ਹੁੰਦਾ
 ਬੇਗੈਰਤ ਜੁਗਤ ਜ਼ਹੀਨੀ ਏ
 ਨਾ ਹਸ਼ਰ ਹੈ ਤਕਦੀਰਾਂ ਦਾ

ਮੇਰਾ ਨਾ ਹੈ ਬੇਗਾਨਾ ਛੱਲਾ
 ਵਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਓਹ ਝੱਲਾ
 ਕਿੰਝ ਸਾਂਭੂਗਾ ਕੱਲਾ ਚੰਦਨ
 ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਵੈਣ ਲਕੀਰਾਂ ਦਾ
 ਚੰਦਨ ਹਾਜ਼ੀਪੁਰੀਆ

ਚਿੱਟਾ ਕੁੜਤਾ

ਰੁੱਤ ਆਈ ਚਿੱਟੇ ਕੁੜਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ,
 ਇਸਦਾ ਪਰਦਾ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕੱਜਦਾ ਏ।
 ਮਾਰੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀਆਂ
 ਨੂੰ,
 ਇਹ ਬੜਾ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਦਾ
 ਏ।
 ਉਝ ਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਲੋਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ,
 ਸਾਧਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਜੀ ਆਦੇ ਫੱਬਦਾ ਏ।
 ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਪੂਰਿਆ ਇਹਨਾਂ ਚਿੱਡ ਹੁੰਦਾ,
 ਦਾਅ ਵੇਖਦੇ ਫੇਰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਦਾ
 ਏ।
 ਚਿੱਟਾ ਬਗਲਾ ਵੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ,
 ਵਿੱਚ ਛੱਪੜ ਦੇ ਡੱਡਾ ਪਿਆ ਲੱਭਦਾ ਏ।
 ਵਿਹਲੜ ਦੇਵੇ ਨਾ ਜੁੱਤੀ ਤੇ ਪੈਣ
 ਮਿੱਟੀ,
 ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਬੜਾ ਈ ਝੰਬਦਾ ਏ।
 ਮਿਹਨਤਕਸ ਦੇ ਗੱਲੋਂ ਨਾ ਮੈਲ ਜਾਵੇ,
 ਘਰੇ ਸੇਖ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਵੱਜਦਾ ਏ।
 ਹੱਥ ਜੋੜ ਮਿਨਤ ਨਾ ਸੁਣੇ ਕੋਈ,
 ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਏ।
 ਇਹ ਚਿੱਟੇ ਪਾ ਘੁੰਮਦੇ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀਆਂ,
 ਬੇਰੁਜਗਾਰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਜੱਬਦਾ ਏ।
 ਚਿੱਟੇ ਕੁੜਤੇ ਨੇ ਦੇਸ ਸਾਡਾ ਨੰਗ
 ਕੀਤਾ,
 ਕਈ ਘਰਾਂ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਵੀ ਕੱਢਦਾ ਏ।
 ਪਰ, ਪੱਤੇ ,ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਇੱਕੋ
 ਜਿਹੇ,
 ਡਰ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵੱਢਦਾ ਏ।
 ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ
 ਫੋਨ ਨੰਬਰ
 94658-21417

ਖੂਨੀ ਡੋਰ

ਬੱਚਿਓ ਲਿਓ ਨਾ ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ,
 ਬਜਾਰੋਂ ਖਰੀਦ ਲਿਆਓ ਕੋਈ ਹੋਰ।
 ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਪਤੰਗ ਚੜਾਇਓ,
 ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜੋ ਖੂਬ ਮਨਾਇਓ।
 ਖੂਨੀ ਡੋਰ ਕਰਦੀ ਨੁਕਸਾਨ,
 ਰਾਹੀ ਪਾਂਧੀ ਹੁੰਦੇ ਅਣਜਾਣ।
 ਪੰਛੀ ਵਿੱਚ ਅਕਾਸ ਦੇ ਉੱਡਦੇ,
 ਉਡਰੀਆ ਭਰਦੇ ਮੌਜਾਂ ਲੁੱਟਦੇ।
 ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ,
 ਡੂੰਘੇ ਡੂੰਘੇ ਜਖਮ ਬਣਾਉਂਦੀ।
 ਬਣ ਕਿ ਫੰਧਾ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ,
 ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੈ ਲੈਂਦੀ।
 ਪੰਛੀ ਪਿਆ ਇੱਕ ਸਹਿਕੀ ਜਾਵੇ,
 ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਚਿਹਕੀ ਜਾਵੇ।
 ਨਾਲ ਡੋਰ ਦੇ ਹੱਡੀ ਕੱਟ ਗਈ,
 ਛਾਤੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੱਟ ਗਈ।
 ਬੱਚੇ ਪਏ ਉੱਡੀਕ ਦੇ ਹੋਣੇ,
 ਮਿੱਟਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ ਰੋਣੇ।
 ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਰੱਖੀਏ ਖਿਆਲ,
 ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨਾਇਓ ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ।
 ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
 ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
 94658-21417

ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ...

ਹਰ ਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਏਂ ਨੇ,
 @ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ@ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਇਆ।
 ਇਹਨੇ @ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ@ ਨੂੰ ਜਾ,
 @ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ@ ਖਿਲਾਫ ਭੜਕਾਇਆ।
 ਇਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਬੰਦੇ ਨੂੰ,
 ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਿਆਰ ਸੀ ਕਰਦੇ।
 ਇਹਦੇ ਸਾਉ ਹੋਣ ਦੀਆਂ,
 ਸਾਰੇ ਲੋਕੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੇ।
 ਲੋਕੋ ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ
 ਇਸਤੇ ਤਰਸ ਭੋਰਾ ਨਾ ਆਇਆ।
 ਹਰ ਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਏਂ ਨੇ ...।
 ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ,
 ਕੀਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ਈ।
 =ਇਹ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਬੰਦਾ ਜੀ,
 ਇਹਨੇ ਕੀਤਾ ਕਸੂਰ ਨਾ ਕੋਈ।
 ਬਖਸ਼ ਦਿਉ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਨੂੰ,
 ਗਿਆ ਝੂਠਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।+
 ਹਰ ਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਏਂ ਨੇ ...।
 ਜਦ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਥਿੜਕਿਆ ਨਾ,
 ਨਾ ਲਾਲਚ ਖੰਫ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।
 ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਸੱਦ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੂੰ,
 ਖੋਪਰ ਕੇਸਾਂ ਸੰਗ ਲੁਹਾਇਆ।
 ਸਿਦਕ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨੇ,
 ਆਪਣਾ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾ ਦਿਖਾਇਆ।
 ਹਰ ਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਏਂ ਨੇ ...।
 ਨਿਰੰਜਨੀਆ ਮੁਖਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ,
 ਜਿਸਨੇ ਬੜੇ ਸਿੰਘ ਫੜਵਾਏ।
 ਬਣਾ ਵਧਾ ਚੜਾ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ,
 ਕ ਈ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਏ।
 ਮੇਜਰ ਇਹਦੇ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ,
 ਡੇਰਾ ਜਾ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ।
 ਹਰ ਭਗਤ ਨਿਰੰਜਨੀਏਂ ਨੇ ...।
 ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
 94176 42327

ਬੋਲੀਆਂ

ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ
 ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਭੂਤ ਸਦਾ ਦੂਰ ਭੱਜਦਾ।
 ਉਹ ਜੀਵਨ @ਚ ਤਰੱਕੀ ਖੂਬ ਕਰਦੇ
 ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੈਣ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ।
 ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
 ਜੇ ਪਤੀ- ਪਤਨੀ ਡੂੰਘਾ ਸੋਚਦੇ।
 ਕੱਲਾ, ਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ
 ਜਾ ਕੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਗਿਆ।
 ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚੂ ?
 ਜਿਸ ਘਰ @ਚ ਪਿਉ ਨਸ਼ੇ ਕਰਦਾ।
 ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ
 ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ।
 ਜੋ ਪਿਉ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਅੱਖ ਰੱਖੇ
 ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਦਾ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕੋਈ ਨਾ
 ਜੋ ਸਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੇ ਬੂਹਾ ਦਿਲ ਦਾ।
 ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
 ਫੋਨ 9915803554

ਗਜ਼ਲ

ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਈਂ ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਬਾਪੂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜੰਨਤ,
 ਬੋਹੜ ਦੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਲੋਅ ਹੀ ਲੋਅ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ,
 ਸੂਰਜ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਜੋ ਕਰਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਕਰਦੀ,
 ਕੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚੁਪ ਚਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਘਰ ਨੂੰ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ,
 ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਕਾਂ-ਕਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਇੱਕ ਤਿਉੜੀ ਖੰਜਰ ਵਰਗੀ,
 ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਨ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਨਈਂ ਡੁਬਦਾ,
 ਜਿੰਦ ਸਜਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਬਾਲਮ ਉਹ ਸੁਖ ਹੀ ਸੁਖ ਦੇਵੇ,
 ਦਾਦੀ ਵਰਗੀ ਗਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
 ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
 ਓਂਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
 ਮੋ. 98156-25409

ਹਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਨੇਤਾ ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ
 ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ
 ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ
 ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਲਾ ਲਏ ਨੇ
 ਪਾਕੇ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ
 ਇੱਕ ਰੰਗਲੀ ਕੋਠੀ
 ਨੇਤਾ ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ
 ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ
 ਨੇਤਾ ਬੈਠ ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਤੇ
 ਕਰਦੇ ਨਿੱਤ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਧੋਖਾ
 ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਲਈ
 ਲੁੱਟਦੇ ਫਿਰ ਚੰਗਾ ਚੋਖਾ
 ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਪਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ
 ਫਿਰ ਲਾਉਂਦੇ
 ਕਿਸਾਨ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਧਰਨੇ
 ਸਾਬ ਫਿਰ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਕੋਸਣ ਬਈ
 ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਖਰੀ ਪਰ
 ਨਿਕਲੀ ਏ ਖੋਟੀ
 ਨੇਤਾ ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ
 ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ
 ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ
 ਕੁੱਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਬਾ ਮੱਰੜੀ ਕਲਾਂ
 99142 26365

ਮੁਨਿਆਦੀ ਵਾਲਾ ਭਾਈ

ਸੁਣੋ ਬਈ ਸੁਣੋ ਹੋਕਾ ਢੋਲ ਵਾਲਾ
 ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ,
 ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤਾਈਂ
 ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਸੀ।
 ਜਦ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੋਲ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ੀ
 ਵਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਸੀ,
 ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਨਿਆਦੀ ਢੋਲ ਵਾਲੇ
 ਤੋਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸੀ।
 ਬਹੁਤੇ ਵਾਰੀ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਸ਼ਾਮੀਂ
 ਚਾਰ ਵਜੇ ਦਾ,
 ਆਜੇ ਵੇਖੋ ਨਜ਼ਾਰਾ ਭਾਈ ਇੱਕਠ
 ਉੱਥੇ ਸਜੇ ਦਾ।
 ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜਾਣਾਂ ਕੰਮ ਪੰਦਿਆਂ
 ਨੂੰ ਕਰਕੇ,
 ਬੁੜੀਆਂ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਕੋਠਿਆਂ ਤੇ
 ਖੜਕੇ।
 ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਉਦੋਂ ਖੁਲ੍ਹੇ
 ਸੁਭਾਅ ਸੀ,
 ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੇਖਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ
 ਬੜਾ ਚਾਅ ਸੀ।
 ਅੱਜ ਉਹ ਦਿਨ ਕਿੱਥੇ ਮਾਰ ਗਏ
 ਉੱਡਾਰੀਆ,
 ਨਾ ਰਹੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹੁਣ,ਪੱਤੋ, ਉਹ
 ਪਿਆਰੀਆਂ।
 ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ
 ਨੰਬਰ 94658-21417

ਕੋਈ ਕੋਈ

ਮਿੱਧੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਖਾਤਰ ਖ਼ਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ,
 ਚੁੰਮੇ ਲੋਕਾਂ ਖਾਤਰ ਦਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ।
 ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਾਰ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਨੇ,
 ਪਰ ਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਸਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ।
 ਹਰ ਕੋਈ ਫੁੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ,
 ਪਰ ਕੰਡੇ ਕਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ।
 ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਰੋਟੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ,
 ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕਰਦਾ ਏ ਵਪਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ।
 ਸਭ ਨਜ਼ਮ ਸੁਣ ਕੇ ਗਏ ਨੇ ਭਾਵੇਂ,
 ਪਰ ਕਰੇਗਾ ਇਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੋਈ ਕੋਈ।
 ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
 ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੋਠੀ
 ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-9915803554

ਕਵਿਤਾ

ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਮੁੜ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ,
 ਪੰਜ ਸਾਲ ਫਿਰ ਪਉ ਪਛਤਾਉਣਾ।
 ਗਲੀ ਗਲੀ ਜੋ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਹੁਣ,
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ।
 ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਉੱਪਰ ਤਸੱਦਦ ਢਾਹੁਣਗੇ
 ਜਦ ਮੰਗਣੇ ਹੱਕ ਤੁਸੀਂ ਧਰਨਾ ਲਾਉਣਾ।
 ਜਿੱਤ ਦਾ ਬਟਨ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਆ ਹੋਊ,
 ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਹਾਰ ਚੁਣ ਲਈ।
 ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵੀ ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਰੋਵੇਗੀ
 ਜੇ ਐਤਕੀਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਗਲਤ
 ਸਰਕਾਰ ਚੁਣ ਲਈ ॥
 ਲੇਖਕ -ਮਨਦੀਪ ਖਾਨਪੁਰੀ
 ਖਾਨਪੁਰ ਸਹੋਤਾ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
 9779179060

ਨੇਤਾ

ਰਿਹੋ ਬਚ ਕੇ ਨੇਤਾ ਖੇਡਣਗੇ ਚਾਲ ਜੀ
 ਲਾਲਚ ਦੇ ਸੁੱਟਣਗੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਲ ਜੀ
 ਵੋਟ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਪਾ ਲਿਉ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਚ, ਪਿਆਰ ਨਾ ਘਟਾ ਲਿਉ।
 ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਇੰਨਾ ਬਣਾਏ ਨੇ ਪਲੈਨ ਜੀ
 ਗਰੀਬ ਕੋਈ ਦੇਸ ਚ,ਨਾ ਦੇਣਾ ਰਹਿਣ ਜੀ
 ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਮਨ ਸਮਝਾਂ ਸਮਝਾਂ ਲਿਉ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਚ, ਪਿਆਰ ਨਾ ਘਟਾ ਲਿਉ।
 ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮੰਗਣਗੇ ਵੋਟਾਂ ਜੀ
 ਬਿਜਲੀ,ਪਾਣੀ ਫਿਰੀ ਦੇਣਗੇ ਛੋਟਾਂ ਜੀ
 ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਰਲ ਜਮੀਰ ਨੂੰ ਜਗਾ ਲਿਉ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਚ, ਪਿਆਰ ਨਾ ਘਟਾ ਲਿਉ।
 ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਗੇ ਫੁੱਟ ਜੀ
 ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋਡੇ ਪੈਣੀ ਕੁੱਟ ਜੀ
 ਸੁਖਚੈਨ, ਸਿਆਪਾ ਨਾ ਕੋਈ ਗਲ ਪਾ ਲਿਉ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਚ, ਪਿਆਰ ਨਾ ਘਟਾ ਲਿਉ।
 ਚੋਣ ਨਿਸਾਨ ਤੇ ਰੰਗ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਜੀ
 ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਰਲੇ ਨੇਤਾ ਖਚਰੇ ਜੀ
 ਵੀਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚ,ਨਾ ਆ ਜਿਉਂ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਚ, ਪਿਆਰ ਨਾ ਘਟਾ ਲਿਉ।
 ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ,ਠੱਠੀ ਭਾਈ,
 00971527632924

ਕਵਿਤਾ

ਪਲ ਪਲ ਜਿਉਦਾ ਹਾ,
 ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਲਈ।
 ਪਲ ਪਲ ਸਹਿਕਦਾ ਹਾ,
 ਤੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਲਈ।
 ਪੁਹ ਫੁਟਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦ ਤੇ,
 ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਵੱਧ ਜਾਵੇ।
 ਪਿਆਰ ਚ ਗੜ ਚ,
 ਦੋ ਨੈਣਾ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹਾ,
 ਅਵੇਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
 ਸਗੋ ਸਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵਾ,
 ਤੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਤੇ।
 ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਾਗਰ ਚ,
 ਤਾਰੀ ਲਾ ਬੈਠਦਾ।
 ਸੱਚ ਜਾਣੀ ਸੱਜਣਾ,
 ਸੁਰਜੀਤ ਤੇਰੇ ਦਾ ਦਿਲ।
 ਸੁਰਜੀਤ ਫੁਲੇੜਾ
 9815533945

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 264

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

02 AUGUST TO 08 AUGUST, 2024

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com